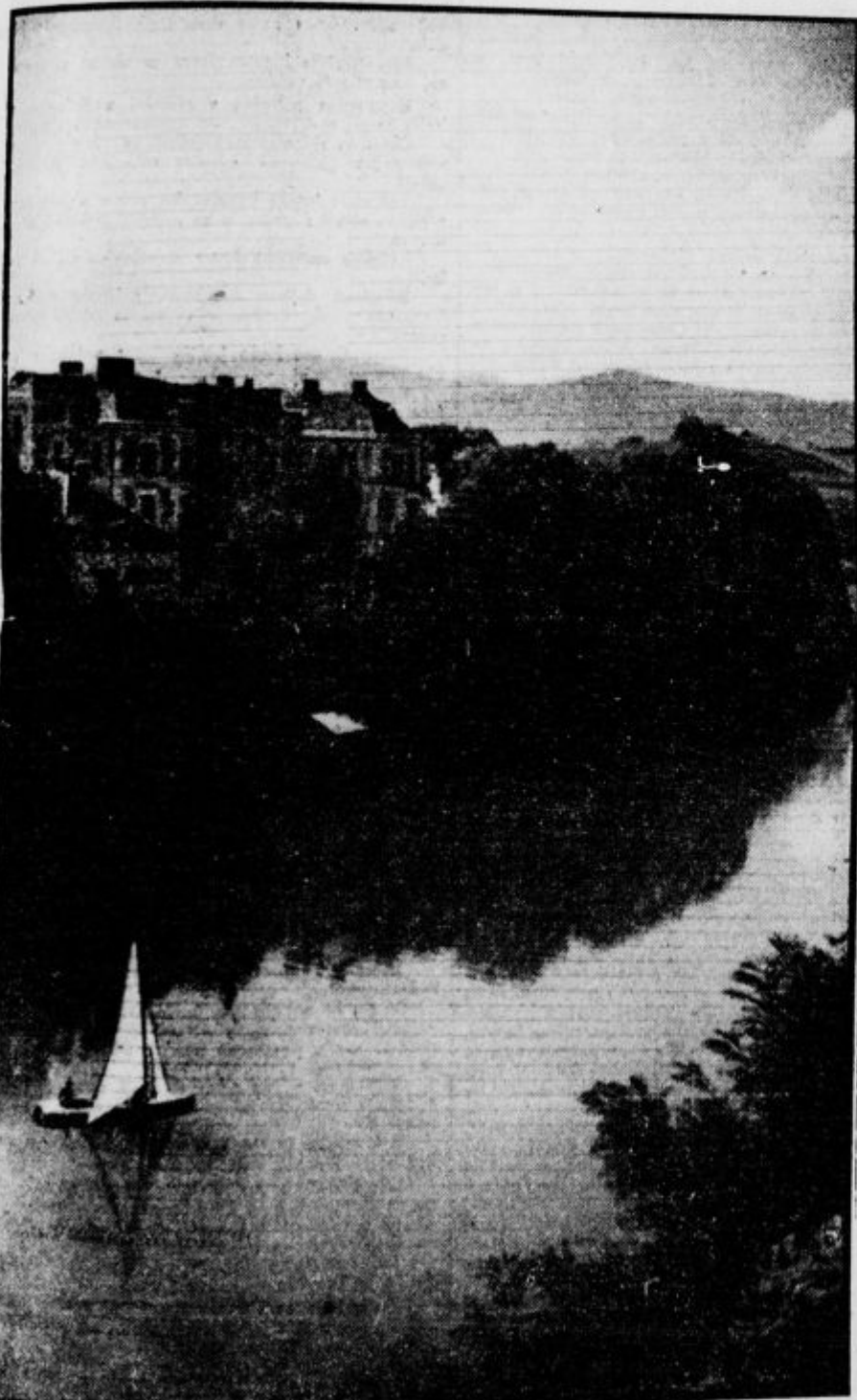

Domoljub

V Ljubljani 21. julija 1943-XXI

56 - Štev. 27

POLETJE NA KRKI

»Domoljub« je vedno dajal prave smernice Slovencem. Naroči naj ga vsaka družina v vašem kraju, ker bo vsem najzvestejši prijatelj!

Ko kuješ svoj značaj

Oblast

Marsikakemu fantu se že naprej dobro zdi, ko misli, ko doraste, bo druge komandiral, drugim veleval, ti pa ga bodo morali ubogati in mu biti pokorni. Taki pa niso zgolj doraščajoči fantiči, marveč tudi odrasli možje, zlasti tisti, ki so po službah ter od drugih odvisni. Vsem tem roje po glavi velike misli, kako bo fletno na svetu takrat, ko jim ne bo treba nikogar več ubogati in bodo sami ukazovali.

Nihče izmed teh ali onih pa se nikdar ne vpraša, kaj je oblast in v čem je utemeljena. Pa bi se vsakdo v katekizmu lahko poučil, da je oblast utemeljena v 4. božji zapovedi. Ta zapoved je podlaga vsakršne oblasti v družini, državi in tudi v cerkvi. Ta zapoved prav tako veže otroke kakor starše, prav tako podložnike kakor oblastnike, duhovnike prav tako kakor vernike. Brez te zapovedi bi med ljudmi bila gola zmeda, gola nasilje, na drugi strani pa ne-
prestan upor in odpor. Ni je družbe na svetu, kjer bi ne bilo treba ubogati. Če pa kje kakor tako družbo vendarle ustanove, je je kmalu konec.

Kakor je družina celica vsake družbe, vsakega naroda, vsake države, prav tako je oblast v družini najbolj sveta za božjo oblastjo. »Spoštuj starše« — je rečeno. Pri nobeni drugi zapovedi, kar jih je Bog dal, ni takega prisiževanja kakor pri tej: »Da se ti bo dobro godilo in da boš dolgo živel na zemlji.« Družinska vez je nekaj tako svetega, da tega nikdar dovolj naglasiti ne moremo. Naši predniki so to res nico globoko razumevali ter se po njej ravnali. V njih je vladal pravi duh svete družinske vzgoje ter posvečenega družinskega življenja. Koliko življenjske resnice razodeva že slovenski pregovor: »Očetov blagoslov otrokom hiše zida, materina kletev pa jim jih podira.« Starši rod je sveto veroval tej resnici in se po njej ravnal. Veroval pa je zato, ker je življenje to resnico vsekdar potrjevalo. Mladi rod dandanes to resnico zameta ter misli, da ne velja več. Zato pa je v družinah tako malo sreče, tako malo očetovega blagoslova, pa toliko materinskih kletev, toliko preklestva nad ljudmi. Ali mar menite, da je to preklestvo prišlo samo od sebe nad ljudi? Ljudje sami so si ga priklicali, ker se božjih zapovedi ne drže več, ker se ne drže zlasti 4. božje zapovedi.

Fant, če hočeš, da se ti bo dobro godilo na zemlji in da boš užival božji blagoslov, spoštuj svoje starše in jih ubogaj v vsem, samo v grehu ne! Spoštuj svojega očeta, četudi je morebiti pijanec. Ti, ki se ti pijanost stidi, jo ne oponašaj svojemu očetu, marveč moli zanj in ga s silo svojega treznega vzgleda skušaj uravnati na pravo pot.

Dolžnost 4. božje zapovedi veže tudi starše. Njihova naloga je, otroke voditi po pravi življenjski poti ne le z besedo, marveč tudi z molitvijo in posebno še s svojim lepim vzgledom. Po božji postavi so starši oblast v družini, kjer morajo otroci ubogati. Ubogati pa je navadno težavna stvar, ker se je treba ukloniti. Mlademu človeku njegov mladostni napuh to brani. Vendar tisti, ki se premaga in radovoljno ukloni, samega sebe kroti, samega sebe premaguje, samega sebe vzgaja ter tako kuješ svoj značaj.

In povemo vam, fantje, da samo tisti bo znal prav ravnati svoje otroke, kadar bo postal družinski oče, kateri se je za mlada navadil ubogati svoje starše. Samo tak bo znal

(Nadaljevanje na 11. strani spodaj.)

Rim strahotno bombardiran

Italijansko vojno poročilo št. 1151 od 20. julija naznanja, da je anglosaški letalstvo včeraj tri ure bombardiralo mesto Rim. Škoda, ki jo je napravilo več sto bombnikov, je veličanska. Med drugim so bila hudo zadeta in deloma uničena plosnja sveta za službo božjo in znanost, predeli s stanovanjskimi hišami za delavce, zlasti pa bazilika sv. Lovrenca, pokopališče Verano, vseučiliško mesto, bolniški pomerji poliklinike, ljudska bivališča na področju Prenestine in Latina. Število civilnih žrtev, do sedaj ugotovljenih, znaša 166 mrtvih in 1659 ranjenih.

Kakor poročajo listi, ki se nad tem divja-
žtvom vsi zgražajo, je bilo razdejanih mnogo dra-
gocenih zgodovinskih zgradb, med njimi tudi sta-
rodavna bazilika sv. Lovrenca, ki jo je bil dal
zgraditi za cesar Konstantin Veliki leta 330. V
tej baziliki so bile tudi grobnice raznih mučen-
cev ter grob papeža Pija IX. Bazilika je bila lastnina
Vatikanske države. Zvečer ob šestih se je sam
papež odpeljal k razvalinam razdejane starodavne
cerkve ter si jih ogledal z bolešjo v očeh.

Vsi svetovni listi ostro obsojajo to divjaško
dejanje.

★

Ves krščanski svet je globoko pretresla no-
vica, da so anglosaški bombniki izvedli teroristi-
čen napad na Rim, ki je središče in sedež Po-
glavarja katoliške cerkve in najsveteljša zaklad-
nica spomenikov in stvaritev človeštva.

Ko so se pred nekaj dnevi anglosaške čete
začele izkrcavati na Siciliji, je predsednik Zdru-
ženih držav Roosevelt poslal svetemu očetu v Rim

posebno poslanico, v kateri mu sporoča, da bodo
spoštovana prava vatikanske države in da bodo
čete zaveznikov vedno štedile kulturne in verske
ustanove. Toda anglosašinci so na svoje sloves-
ne obljube hitro pozabili in včeraj je pri belem
dnevu več sto ameriških štirimotornih bombni-
kov silovito bombardiralo Rim, ne da bi se pri
tem kakor koli oziralo na obljube ameriškega dr-
žavnega poglavarja. Ameriške bombe so rušile
rimske cerkve, razdejale ponos in biser starega
krščanskega Rima — baziliko sv. Lovrenca — ter
sejale na barbarski način smrt med rimsko pre-
bivalstvo, zlasti pa delovno prebivalstvo.

Ves katoliški svet dobro pozna baziliko
svetege Lovrenca in ves civilizirani svet je
smatral to baziliko za svojo sveto lastnino. Nad
1600 let je ta bazilika krščanstvu pomenila tem-
pelj slave in veličine prvega krščanstva, pod nje-
no streho so sodelovali z vsega sveta izražali spo-
štovanje mučenec iz prvega časa krščanstva. Ba-
zilika je v okviru modernega Rima uživala pri-
viligij eksteritorialnosti, kar pomeni, da je re-
snično bila nad narodi last in ponos vsega kršča-
nskega ljudstva.

Anglosaški kršilec mednarodnega prava, ki
ne spoštuje in ne izvajajo obljub ameriškega
državnega poglavarja, so ta napad izvedli z vso
brezobzirnostjo in z vso silovitostjo, toda zmotili
so se, če so računali, da bodo mogli na tak način
zlomiti moralno italijanskega ljudstva, globoko pa
so z napadom na Rim žalili in izžvali čustva kr-
ščanskega sveta, ki je v Rimu gledal svoje du-
hovno in versko središče.

Vojni dogodki preteklega tedna

Silovite bitke na Siciliji

Italijansko vojno poročilo št. 1143 od 12. t. m.
sporoča, da se je v teku prejšnjega dne nadalje-
vala huda bitka, med katero je sovražnik zama-
nul razširiti skromno globino zasadenih ob-
močij. Italijanske in nemške čete so
prešle v odločen protinapad in so sovražnika na
več krajih vrgle nazaj. Bojni duh vojaštva in si-
cilskega prebivalstva je najvišji. Italijanska letala
so s torpedi zadela 4 križarke, 8 parnikov, ki so
bili potopljeni, zadetih pa je bilo še 40 drugih
parnikov.

Italijansko vojno poročilo št. 1144 od 13. t. m.
naglašja, da se bitka v južnih krajih Sicilije z ne-
spremenjeno silo nadaljuje, kjer je sovražnik sku-
šal povečati izkrcavalna mostišča v Licati, Geli,
Pachinu, Sirakuzi in Augusti. Sovražnik je izgubil
25 letal, 2 križarki sta mu bili poškodovani in za-
žgani, 1 parnik potopljen ter mnogo manjših ladij
poškodovanih.

Italijansko vojno poročilo št. 1145 od 14. t. m.
navaja, da se je sovražniku, ki svojo ofenzivo oskr-
buje vedno s svežimi oddelki, posrečilo obvladati
obrežni zavoj med Licato in Augusto ter se po-
mika proti goram na južnovzhodnem koncu Sicilije
ter se je prikazal v ravnini Catanije. Na vsem bo-
jišču so italijanske in nemške čete zapletene v naj-
huješe boje. Sovražnik je izgubil 2 parnika, 1 ru-
šilec, poškodovanih pa ima 6 križark, 2 rušilca,
velik trgovski parnik. Izgubil je tudi 34 letal.

Italijansko vojno poročilo št. 1146 od 15. t. m.
pove, da so v Siciliji osne čete zadržale sovražni
pritisek ter odbile vse sovražne napade, ki so bili
storjeni s podporo oklepni vozil. Na ravnini Ca-
tanije so se spustili sovražni padalci, ki pa so bili
naglo uničeni. V bitki, ki je še vedno srida in
težka, doprinasajo svoj delež junaški letalci osnih
sil, ki so potopili sovražnika 4 parnike in 1 ruš-
ilec, poškodovali pa 1 križarko in 2 parnika. So-
vražnik je izgubil tudi 14 letal.

Italijansko vojno poročilo št. 1147 od 16. t. m.
prilpoveduje, da so italijanske in nemške čete z
vtrajnim junaštvom zadržale nadaljnje sunke ve-

likih sovražnih sil od Agrigenta do Catanijske ra-
vni. Sovražnik je imel hude izgube v tankih. Le-
tala so potopila 10.000 tonski parnik, 3 druge pa
poškodovale. Sovražnik je izgubil tudi 17 letal.

Hudi boji na vzhodu

Nemško uradno poročilo od 12. julija naglašja,
da so v bitki med Bjelgorodom in Orelom nemške
čete obkolile in uničile večjo sovražnikovo skupi-
no. Pri tem je bilo zajetih več tisoč ujetnikov. Od
5. julija dalje je sovražnik izgubil 28.000 ujetnikov,
1640 oklepnikov in 1400 topov.

Nemško uradno poročilo od 13. julija omenja,
da je nemški napad severno od mesta Bjelgorod
napredoval, ki je razbil s podporo letalstva dve
sovražni skupini. Protinapadi močnih pehotnih in
oklepni oddelkov kakor tudi razbremenilni na-
padi pri Orlu so bili zbiti ob hudih sovražnih iz-
gubah. Včeraj je sovražnik spet izgubil 400 oklep-
nikov in 103 letal.

Nemško uradno poročilo od 14. t. m. se glasi,
da so se večeraj močni ruski protinapadi pri Bjel-
gorodu ponesrečili. Samo v enem odseku tega bo-
jišča sta bila dva sovražna polka docela zbita. So-
vražnik je tukaj spet izgubil 200 vozil. Vzhodno in
severno od Orla so Rusi močno napadali, vendar
niso imeli nobenega uspeha, pač pa velike izgube,
ko so nemške rezerve prešle v protinapad. Zdaj se
boji z veliko silo nadaljujejo. Zadnje dni je sovra-
žnik tudi tukaj izgubil 200 oklepnikov. Nemško le-
talstvo je uničilo 212 sovražnih letal.

Nemško uradno poročilo od 15. t. m. razglašja,
da je na vzhodu bilo vreme sicer slabo, da pa se
boji povsod nadaljujejo ter je pri Bjelgorodu bila
zbita močna sovražna skupina, katere je prešla v
protinapad. Pri Orlu je sovražnik tudi nadaljeval
napade, pa ni mogel nikjer predreti nemških po-
stojank. Nemški protinapadi uspešno napredujejo.
Včeraj je tukaj sovražnik izgubil 336 oklepnikov
in 70 letal.

Nemško uradno poročilo od 16. t. m. poroča,
da so bili na srednjem delu vzhodnega bojišča kljub
slabemu vremenu tudi včeraj hudi boji. Nemške
čete so napadale pri Bjelgorodu ter obkolile mo-
čno sovjetsko skupino. Sovražni protinapadi so tu-
kaj oslabili. Pač pa so Rusi med Kurskom in Suhi-
nički delali razbremenilne napade, pa so bili kr-
vavo odbiti. Samo na odseku ene armade so izgu-
bili 250 tankov. Vsega skupaj so tega dne izgubili
530 oklepnikov in 49 letal.

Junaško je padel pri obrambi siciljskih tal
general milice Enrico Francisci, poveljnik 13. okrož-
ja črnih srajc ter zvezni general pri poveljstvu
oboroženih sil na otoku.

Železniške sprevodnice. Na nekaterih vlakih
milanskega železniškega oddelka so nastopile te
dni službo prve železniške sprevodnice. Spremljajo
vlak in opravljajo nadzorstveno službo na njih.
Vsaki sprevodnici je dodeljen sprevodnik, ki ji
tolmači službene dolžnosti. Cim bodo uvedene,
bodo sprevodnice same opravljale sprevodnikovo
delo.

Nizozemskim kmetovalcem je oblast ukazala,
naj goje oljnata semena.

Najstarejša prižnica v stolnici v Salernu v
Italiji izvira iz l. 1175.

Crnce je sklenila mobilizirati in jih uvrstiti v
samostojne polkovne enice ameriška vojaška
oblast.

Znamenit turški kvartet bo prišel v kratkem
v glavna nemška mesta in bo priridel tam več kon-
certov.

Letošnja ameriška žetev je polovico slabša od
lanske.

Združene države ne bodo priznale nobene
francoske vlade, dokler je vojna, je izjavil pre-
sednik Roosevelt.

Samo 14 dni bodo trajale letos počitnice na
Finskem.

Sovjetski diplomati bodo dobili v kratkem uni-
forme, so sklenili ljudski komisarji.

Po podatkih japonskega glavnega stana so
imeli v šestem letu vojne Kitajci 457.800, Japonci
pa samo 8280 mrtvih.

Za 9 do 39% so povišali v Romuniji cene za
izvoz mineralnega olja, kar je posledica 100% zvi-
šanja prevoznih cen na železnice.

3000 delavk iz Milana bo šlo v letni dobi na
zdravljenje v razne planinske kraje.

Te dni so imeli širom Evrope velike viharje
z nalivi.

128 letnico svoje neodvisnosti je praznovala te-
dni Argentina.

Nemško gledališče so te dni slovesno odprli v
Lvovu v Galiciji.

Fakulteto za novinarstvo je ustanovil v Ate-
nah grški prosvetni minister.

Umril je te dni najstarejši romunski novinar
Timoteone Pisan.

V Berlinu je umrl 68 letni profesor Max Dohrn.
Njemu se je posrečilo sestaviti atofan, znano zdra-
vilo proti išijas in revmatizmu.

Argentina ne bo prekinila odnosov z država-
mi Osi, piše list »El Chileno«.

Porabo kruha in krompirja bodo zelo omejili
na Portugalskem, ki se ji obeta slaba letina.

Za 40% je zvišala pokojnine državnim uradni-
kom Turčija.

Letos je minulo 300 let, odkar je Toricelli od-
kril barometer.

V službo za zdravje bolgarskega ljudstva je
postavil prosvetni minister vse bolgarsko učitel-
stvo, ki mu je poverjeno tudi razdeljevanje mala-
ričnih zdravil.

V Nemčiji so na novo dovolili prodajo foto-
grafskega materiala tudi osebam, ki niso poklicni
fotografi.

S 1. julijem je stopil v veljavo v Bolgariji za-
kon o zavarovanju vseh trgovcev.

Okoli 40.000 neviht divja na vsem svetu dnev-
no, so izražali pred kratkim vremenslovci.

62 novih delniških družb so ustanovili v Ro-
muniji v prvem letošnjem polletju.

1.936.000 glav goveje živine je po zadnjih po-
datkih na Hrvaškem.

Po hudi boleznii je umrl voditelj nemških na-
rodno-socialističnih ustanov v tujini 67 letni pro-
fesor Hermann Bohle.

Starost spozna po lasih

Norveški zdravnik profesor Hirden je v ke-
mični delavnici razkrojil človeške lase in tako
spoznal, koliko je dotični človek star. Starost ugo-
tovi ta profesor po tem, kako dolgo se razkrajajo
v kemični tekočini lasje. Ta postopek bo velikega
pomena zlasti za sodno-zdravstvena raziskavanja.

CITAJTE IN ŠIRITE »DOMOLJUBA«!

voditi svoje otroke, da ga bodo radovoljno ubo-
gali ter si tako množili blagoslov za svoje kas-
nejše življenje.

Kdor zna dobro in prav ubogati, ta bo znal
tudi dobro vladati. V tem je vsa skrivnost 4.
božje zapovedi. Naj bi ta zapoved spret prišla
do veljave v blagor in srečo našega naroda!

Žrtve na Krki

† Jože Blatnik

V borbi s komunisti je padel 24. junija t. l. v 30. letu starosti tretji vzorni fant krške legije: Jože Blatnik iz Vel. Les.

Pokojni Jože je bil lanskega majnika z več drugimi krškimi fanti odgnan v gozdove, da bi pomagal z ubojem, ropi in požigi osvajatice slovensko zemljo. Jože je bil sin dobre družine in kot tak dobro poučen, kaj se skriva pod osvobodilno slovenske

domovine, zato jo je na svojstven način potuhtal in se vrnil domov. Večkrat je pozneje v legiji, kamor je ves navdušen vstopil in se večkrat častno boril, svojim fantom rekel: »Nič zato, če tudi v legiji padem, samo da padem kot borec za vero. To vero imam, da kristjan ne more biti obenem partizan in ne obratno.« V legiji na postojanki Hočevje je bil on tisti, ki je vedno skrbel za skupno večerno molitev sv. rožnega venca.

Naj neusahljive cvetke, ki jih je pokojnik z molitvijo sv. rožnega venca spletal v božjo čast, krasijo sedaj tudi njegovo blago dušo. Počivaj v miru, dragi Jože — domače pa naj tolaži živa zvest, da kdor s Kristusom za Kristusa pade, z njim tudi vstane in živi!

† Franc Ožbalt

Komaj 18 let star Franc Ožbalt iz Starega loga pri Kočevju je tudi moral dati svoje mlado življenje pod rokami komunističnih rabljev. Rajni France je bil čevljarški pomočnik ter obenem cerkvenik v domači cerkvi v Smuku na Kočevskem. Njegova domača hiša je krščanska in se v njej vedno prebira krščansko časopisje, zlasti so Ožbaltovi stari naročniki »Domoljuba« Take hi-

še so kajpada komunističnim rokovnjačem trn v peti. Zato so dne 18. majnika lanskega leta pridrevili na Ožbaltov dom, kjer so ugrabili mladega Franceta in ga odvedli s seboj v gozdove. Tam so ga »zasliševali in sodili, nakar so ga dne 23. majnika kruto usmrtili. Za njim žalujejo dobri starši, bratje in sestre. »Domoljubovce bralce prosimo, da bi se tudi njega spominjali v goreči molitvi. Prizadete starše, brate in sestre pa naj Bog tolaži.

† Jože Škufca

Dne 15. junija so partizanske tolpe spet prihrumele v oddaljene vasi občine Krka in povsod pustile volčjo dlako. Do dvajset glav žuveje živine, veliko žita, še zadnje prihranke prekajenega mesa, masti, denar, obleka, vse to v njihove nenasiitne želodce. Najhušji udarec pa so zadali, že skozi in skozi dobri Strojnovi družini iz vasi Vrhov. Ugrabili so 45-letnega gospodarja Jožeta Škufca, ga zvezali in odgnali v 15 minut oddaljen gozd, ga tam do gola slekli, zasmehovali, brali in nato ustrelili, hišo in družino pa med tem časom popolnoma izropali. V nedeljo, pet dni po ugrabitvi, so pokojnega Jožeta vaščanje našli v gozdu, ga prepeljali na njegov dom, dne 22. junija pa je bil pokojni Jožef slovesno položen k pokopu na farno pokopališče k cerkvi sv. Kozma in Damjana na Krki.

Pokojni Jože je bil v mladosti več let v Ameriki, pa tujina ga ni zapeljala na krivo pot brezverstva. Po povratku domov je po očetu prevzel posvetstvo in si izbral sebi vredno družico. S prihranjenim denarjem si je kmalu uredil vzorno gospodarstvo in si nakupil za kmetovanje potrebne stroje. Povsod in vsakemu je rad pomagal, vsakemu vedno pametno

SLOVENČEV KOLEDAR

za leto 1944-XXII

bo izšel tudi letos v mesecu novembru

Koledar bo ostal tudi to leto v svoji znani obliki in obsegu in bo gotovo v vrsti slovenskih koledarjev največji in najpomembnejši.

Zanimiva pestra vsebina bo nudila pregled zunanjih dogodkov, kakor tudi notranje političnega življenja, nadalje številne članke iz leposlovja, razne zanimive in poučne spise tako za deželana kakor meščana in manjše članke, ki bodo v korist in zabavo vsakemu bralcu.

Prepričani smo, da si je »Slovenčev koledar« priporil že tako ime, da ga nam ni treba na dolgo in široko priporočati.

Lansko leto je »Slovenčevega koledarja« zmanjkalo!

Zato prosimo vse naročnike naših listov, da ga takoj naročijo!

Naročila bomo sprejemali le do 15. oktobra t. l.

Prejem »Slovenčevega koledarja« moremo zagotoviti le tistim, ki ga bodo naročili do 15. oktobra.

Naročniki »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba«, »Bogoljuba« in »Slovenčeve knjižnice« bodo dobili »Slovenčev koledar« po ugodnostni ceni, t. j. 25—Lir za izvod, za vse druge pa bo koledar po 40—Lir.

Častite župne urade

najlepše prosimo, da bi tam, kjer ni naših zastopnikov, pobirali naročnike za »Slovenčev koledar«. V ta namen Vam bomo poslali posebne tiskovine.

Vljudno prosimo, da bi blagovolili naročilo »Slovenčevega koledarja« cenj. bralcem naših časopisov čim lepše priporočiti!

Vse naše zastopnike

najlepše prosimo, da bi blagovolili takoj začeti nabirati naročnike za »Slovenčev koledar« in da bi nam pravočasno dostavili seznam naročnikov, da bomo mogli tiskati zadosno število koledarjev. »Slovenčev koledar« naj si omisli vsaka slovenska družina. Vsem bo zvest prijatelj in svetovalec!

Ne odlašajte, ampak takoj naročite »Slovenčev koledar«!

NOVI GROBOVI

Na Brezovici je odšel med nebeške krilatec Matevžek Novak. — V Kozarjih je mirno v Gosposodu zaspal 35letni posestnik in sedlar Jakob Trobec. — V Belgradu je umrl 26. junija Franjo Horvat, cerkveni slikar iz Maribora. — V Kninu je odšel v večnost 41letni žel. carinski uradnik Miško Antloga. — V Tacnu pri St. Vidu nad Ljubljano je umrl 61letni slikarski in pleskarski mojster Anton Čizman, ki je bil 36 let član gasilnega društva. — V Mošnjah je umrl Franc Kobler, v Mlaki Jera Omanova, v Cerklih Ivana Lahova, v Dvoru Marjana Pavličeva, v Križah Ana Dunčakova, v Pristavi Katarina Klemenčeva, v Ravnah Ivan Jagodic in Ivan Rebernik, v Zlebeh Marijeta Tehovnikova, v Topoli Katarina Dobničarjeva, na Rakovniku Marija Narobe. — V Mustah v Ljubljani je zapustil solzno dolino orožniški narednik v pokojku Vrhunc Franc. — V Banjaluki je umrl prikomorski rojak, 47letni Budin Miroslav. — V Požarevcu je na veke zatisnila oči 75letna Marija Gostinčarjeva. — V Podkorenju je umrla Marija Cumarjeva, v Kranjski gori pa Janez Peterman. — V Ljubljani so umrli: mojster tovarne »Stora« Pržnik Franc, Apolonija Hafner roj. Grajzer, Tanja

Kaj je NOVEGA

Nova maša v Zaplani

Novomašna pesem je letos zadonela tudi v Zaplani. Za obletnico mučeniške smrti g. župnika Geohelija je božja Previdnost poslala Zaplanec prvega novomašnika g. Vojkota Seljaka. Po rojstvu sicer ni Zaplanec, pač pa je ves njihov po srcu, kakor se je sam izjavil na novi maši. Vzljubili so ga, ko je dve leti živel med njimi kot brzdomec.

V nedeljo 4. julija ga je vsa fara prav priščno in slovesno sprejela. Srečni so bili Zaplanec, ki si je g. novomašnik izbral njihovo faro, da pri njih opravi prvo sv. daritev. Tu je še doma živa vera naših očetov. V trpljenju preizkušano ljudstvo je v globoki pobožnosti padalo na kolena, da sprejme novomašnikov blagoslov.

Pod vodstvom g. župnika L. Jenka in g. komandirja J. Logarja je vsa fara ves teden sodelovala pri pripravah za novomašno slavlje. Delo je sicer klicalo drugam, na polje, na travnik; pa so odložili drugo delo in se posvetili samo tej izredni slovesnosti. Fantje so po načrtih g. komandirja postavili mlaje. In kakšne mlaje — kot zvonik visoke! Najbolj pridna pa so bila dekleta. Noč in dan so pletla vence iz tise in pušpana, da je bila cerkev ozračjana kakor nevesta za svatovski dan. Koliko je bilo skritih skrbi in žrtev, saj ni bilo lahko pripravljati tako slovesnost v kraju, kjer ni pri rokah vseh potrebnih sredstev. Pevci so žrtvovali dolge ure in so se zares temeljito pripravili.

Za nedeljo 11. julija se je nebo ujasnilo in povečalo prazniško razpoloženje. Novomašnika je spremljal prvič k oltarju g. župnik, govoril pa mu je g. univ. prof. dr. Ign. Lenček. Prikazal je duhovnika kot največjega prijatelja ljudstva. Srečnemu novomašniku so stali ob oltarju njegova mati, brat in tri sestre. Oče ter ostali bratje in sestre so ga le nekaj ur daleč v duhu spremljali na njegovi svečeniški poti. Tako je novomašnik takoj prvi dan občutil težo križa, ki spremlja duhovnika vse življenje.

Po cerkveni slovesnosti so se sorodniki in prijatelji poveselili z novomašnikom na slavnostnem obedu, ki so ga priredili gostoljubni Zaplanci.

d V ljubljanski drami je bilo v letu 1941-42 skupno 260 predstav, ki jim je prisostvovalo 87.468 gledalcev.

d Papež Pij XII. je proglasil sv. Frančiška Pavelskega za patrona in zaščitnika mornarjev.

d Najmlajši italijanski par. V Turinu sta se oni dan poročila 18letni Karol Marchetti in 16 letna Suzana Balzano. Skupno štejeta samo 34 let.

d Nove odredbe pristojnih oblasti je priobčilo dnevno časopisje pod sledečimi naslovi: Predpisi o žetvi in namembu žita, Določbe o preskrbi in razdeljevanju sena in slame, Sprememba voznega reda na progi Ljubljana—Zalog. Najvišje cene za seno in slamo kmetijske letine 1943-44. Rejem goveje živine (tudi tisti, ki imajo samo eno ali dvoje živinčet, morajo oddati 30% vse prijavljene teže goveje živine).

d Dne 16. julija je minulo 50 let, odkar je vlak prvič prisopihal na Dolenjsko.

d 80 let je dopolnila redovnica S. M. Mihaela Gorjup v Smihelu pri Novem mestu. Naj spremlja jubilejntko nebeski blagoslov še v nadaljnjih letih!

d Novo cerkveno so blagoslovili ono nedeljo v Novi vasi. Posvečena je sv. Vidu. Tako je najmanjša vas obširne jelanske fare dobila lepo svetišče, kamor bodo zahajali verniki. Mnogo let so kovali načrte za gradnjo cerkvice ali vsaj kapelice, sedaj pa se je uresničil sklep v vojnem času. Cerkev so posvetili mučencu sv. Vidu, zavetniku te vasice že iz davnih časov. Temeljni kamen je bil postavljen in blagoslovljen letos 2. maja. K blagoslovljenosti slovesnostim je prišel v to vasico, ki ima še danes le 18 hišic, kakor jih je imela po zapiskih župne kronike tudi že pred 250 leti, škof

Hugon Camozzo. Po školovem nagovoru in blagoslovitvi je imel slavnostni govor g. Miha Golob. Po pridigi je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval domači dekan g. Viktor Perkan. Vse slavje je poteklo v znamenju vere in molitve in vsi Novovaščani in Jelšani se bodo z veseljem spominjali tega lepega dne.

d Porabniki, ki bodo lahko dokazali, da je kupljena obutev slabe vrste, bodo imeli pravico obutev vrniti prodajalcu ter zahtevati od njega povračilo kupnine odnosno odškodnino. Tako je odločilo ministristvo za korporacije.

d Papež je sprejel te dni v zasebni avdienci ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmarna.

d Železniški most-podvoz iz Trebnjega v Grad so izročili te dni prometu in je dovoljen prehod dnevno od 8 do 12 in od 16 do 17.

d Velike povečane fotografije po vsaki sliki izdeluje lično in solidno FOTO BEM, Ljubljana, Wolfova 6.

d Za proizvajalce sira. Minister za kmetijstvo je določil, da pripada proizvajalcem mleka, ki oddajajo mleko v določene sirarne, po 3 kg sira letno za vsako osebo skupnega gospodinjstva. Za izdelovalce sira se ta obrok povisa v dolinskih krajih na 6 kg letno, v planinskih predelih pa na 12 kg.

d Naš rojak rešil življenje sinu maršala von Bocka. V avgustu 1942 je prispejal z oddelkom sanitetcev na rusko bojišče vseučilišnik Adam Medvešek, kjer je bil pridelen zdravstveni službi 6. nemške armade na stalingrajskem odseku. Ker ni bilo dovolj zdravnikov, je prišel Medvešek prostovoljno zdraviti grenadirje, ki so bili ranjeni od drobec ročnih bomb. Med ranjenci je bil tudi narednik, ki je bil potreben nujne operacije. Medvešek se ni pomisljal, četudi ni bil zato pooblaščen. Zavedal se je, da gre za človeško življenje. Potegnil je drobec granate iz krvave rane. Nekaj dni pozneje je Medvešek zvedel, da je s pogumom odločitvijo rešil življenje sinu maršala von Bocka. — V znak priznanja je podelil Hitler Medvešku železni križec 1. in 2. razreda ter mu sporočil svoje osebno zahvalo. Tudi A. R. M. I. R.-ja je Medveška odlikoval z vojnimi križcem.

d 60 letnica rojstva je praznoval 15. julija znani časnikar g. Janez Debevec. Jubilaru, ki že 10 let pridno sodeluje pri »Slovincu« in Slov. domu, želimo še mnogo blagoslovljenih let!

d Nasprotnikove bedastoče. Sovjetska uradna agencija piše: »Iz Rima je prišlo poročilo, da je OVRA odkrila zaroto proti Mussoliniju v pokrajini Tarantu. Zarotniki so se zbirali okrog dr. Borellija, tarantskega prefekta, in dr. Perroneja, zveznega tajnika fašistične stranke. Bili so v stalnih zvezah z mnogimi fašističnimi veljaki in rimskimi vojaškimi voditelji. Po istem poročilu je fašistični direktorij imel nujno sejo, na kateri so razpravljali o odkritju zarote. General Galbati, načelnik fašistične milice, je v naglici odpoval v Taranto ter je imel izredna pooblastila, da zaroto zatre. Na Galbatiovo povelje so na debelo zapirali voditelje fašistične organizacije ter prefekturo v Tarantu. Zapri so tudi prefekta Borellija in zveznega tajnika Perroneja.«

d Nesreča ne počiva. Pri padcu si je zlomil desnico Jože Sotlar, 36 letni posestnikov sin iz Velike Loke. — Pri padcu si je nalomil levo nogo Slavko Gliha, 37 letni čevljar iz Žužemberka. — Močno se je ranil na desni nogi Janez Zabukovšek, 11 letni delavec sin iz Ljubljane. — Povožena je bila mala Zvonka Ferkova iz Ljubljane, ki si je pri tem zlomila levo nogo. — V apno je padel in si poškodoval oči Fr. Berdajs, 47 letni delavec iz Ljubljane. — Pri padcu z drevesa si je zlomil levo nogo Janez Fojkar, 11 letni učenec iz Ljubljane. — Ko je padla, si je poškodovala ključnico Nivenka Cerne, 6 letna železničarjeva hči iz Ljubljane. — Na slomoreznic si je porezala prste Franja Zadnikarjeva, 7 letna posestnikova hči iz Črne vasi. — Levico si je ranil Fr. Novak, 56 letni mizar iz Ljubljane. — Podsolu je in močno ranilo na levi nogi Antona Lipničarja, 50 letnega delavca. — Pri padcu si je zlomila desnico Marija Krašovec, 66 letna posestnica iz Vel. Laš. — Pri padcu si je zlomila desno nogo mala Ivana Bovhan iz Mokronoga. — Pri padcu si je zlomila nogo Neža Vesel, 63 letna pasternica z Blok.

d Še nekaj nezgod. Desnico si je zlomil 9 letni Alojzij Jenko na Ježici. — Na Selu pri Ljubljani se je vrgla besna krava na 50 letno posestnico Jerco Brčanovo, jo podrla na tla in pohodila, tako da je žena ostala nezavestna. Dobila je hude notranje poškodbe.

d Nezgoda za nezgodo. Nogo si je zlomil 9 letni Janez Triler iz D. M. v Polju. — Pri padcu s podstrešja si je zlomil nogo 36 letni delavec Jožef

Nečemer iz Ljubljane. — Levico si je hudo poškodoval delavec Bogomir Domiter z Brda.

d Strela je ubila v Blatih pri Ribnici posvetnika in lastnika žage Karla Zobca.

Okrog sosedov

a Akademija posvečena hrvatski knjigi. V okviru dni, ki so bili nedavno na Hrvaškem posvečeni hrvatski knjigi, je bila v Zagrebu tudi slavnostna akademija, na kateri je imel predavanje zunanji minister dr. Mile Budak, najmočnejši sedanji hrvatski pisatelj, pod naslovom »Književnost in narod«. V predavanju je orisal pomen knjige v življenju posameznega naroda.

a Straže proti odmetnikom. Hrvatski veliki župan dr. Jakob Ehcker je odredil, naj se vključijo vsa nemška mladina v domovinsko stražo nemške narodnostne skupine na Hrvaškem. Oddelki domovinske straže sestajajo iz moških, ki niso bili vpoklicani k vojakom in imajo nalogo varovati prebivalstvo pred napadi odmetnikov.

a 100 letnica obstoja praznuje letos Zveza nabavljajnih in konsumnih združenj v Zagrebu.

a 1.500.000 kun so že zbrali na Hrvaškem za sklad padlih hrvatskih borcev pri ruskem Stalingradu.

a Tudi kmetje taboré. 10. aprila so odprli prvi letošnji tabor za kmete v okolici Skoplja. Poletje bo tam prebilo po 100 kmetov v dveh izmenah.

a Spominsko slavnost po rajnem Henriku Sivku, ki je padel na vzhodnem bojišču, so priredili v Šmarju pri Jelšah.

a Štiriletno Visoko pedagoško šolo v Zagrebu so v šolskem letu 1942-43 uspešno dovršili sledeči Slovenci: Glavnik Milica iz Ljutomera, Zora Aržić-Lampretova iz Ljubljane, Kopriva Avgust iz Ptuja in Vavpotič Ivan iz Maribora.

a Pri izvrševanju svoje službe je umrl v Banjaluki tamkajšnji veliki župan dr. Dragan pl. Hadrovic.

a Letošnja zaobljubljena procesija Zagrebčanov v Marijo Bistrico je šla iz Zagreba v soboto 10. julija. Romarji so pod vodstvom zagrebskega nadškofa dr. Stepanca prispeali v Marijo Bistrico ob 6 popoldne. V nedeljo jutri sta iz Zagreba vozila romarje do postaje Zlatar tudi dva romarska vlaka, zopet drugi romarji so lahko izkoristili avtobuse, ki so jim bili na razpolago.

a Solstvo v Banatu. Pregled sedanjega solstva v srbskem Banatu, v tej narodnostno tako pestri pokrajini, nudi sledečo sliko: Srbi imajo v njej 570 ljudskosolških razredov, Slovaki 34, Bolgari 5, Čehi 4, Rusi 2. Skupaj imajo torej slovanski narodi 615 razredov. Nemška narodnostna skupina ima v Banatu 86 ljudskih sol s 343 razredi. Madžari razpolagajo z 79 ljudskimi šolami, na katerih je 207 razredov in Romuni s 37 ljudskimi šolami, ki štejejo 280 razredov.

a Nalivno pero je lahko nevarno. Belgrajski nemški dnevnik piše, da je pred kratkim 11 letni Vukašin Mitlić iz Vrgudnice našel v gozdu v bližini Bele Palanke nalivno pero, katero je pobral in ga začel ogledovati. Ko ga je odprl, se je nalivno pero razletelo in dečka hudo poškodovalo.

a Združene čevljarne. Na sestanku zagrebskih čevljarjev, ki se ga je udeležilo okoli 600 obrtnikov, je bil v razpravi tudi predlog, naj skupine po 10 do 15 obrtnikov ustanove zadržne delavnice, ki naj bi prevzemale obutev v popravilo, ker bi se mnogo lažje preskrbovale z usnjem. Udeleženci sestanka so za izpolnitev omenjenega načrta obljubili svoje sodelovanje.

a Šolske kuhinje so letos delovale po vseh večjih šolah v Srbiji. Iz tozadevnih podatkov je razvidno, da se je v preteklem šolskem letu hranilo v 18 belgrajskih šolskih kuhinjah 6000 učencev in dijakov. Šolske kuhinje so se dobro obnesle tudi v srbskih pokrajinskih mestih.

a 4.000.000 kun je naredil škode požar v šoli usmiljenih sester v Ljubinskem na Hrvaškem.

a Zapri so zagrebskega peka Albina Hruša, ker so ugotovili, da je pekel kruh pod predpisano težo in da je bila tudi kakovost kruha slaba.

Proti slabim knjigam

Odločno ukrepi pristojne oblasti so v veliki meri zapeljali na Madžarskem tiskanje slabih knjig. Še lani je vrglo 20 založništva na knjižni trg 3000 slabih knjig. Tiskanje takih knjig so potem ustavili. Obenem so oblasti odredile, da se morajo vzeti iz prodaje vse slabe knjige, kar so jih imeli še na zalogi. Namesto njih so začeli po nizki ceni izdajati dobre knjige.

Ehrlich roj. Zerjav, vdova po brivskem mojstru 76 letna Terezija Gjud roj. Tekavec, major v p. Beno Puteani, upokojeni poštni in brozjavni mojster Andrej Drnovšek, višji kontrolor Marcel Gruđen in Marija Zelnik roj. Koritnik. — Naj počiva v miru! Preostale tolaži Bog!

POBEGU UJETNIK

PRIGODE UJETEGA NAPOLEONOVEGA VOJAKA

»Gotovo, gospod, lahko greste. Prosim, oprostite me pri damah; kmalu pridem za vami. Rad bi se jim poklonil. Prepričan sem,« je pristavil zamišljen, ko je ujetnik odšel iz kabine — »prepričan sem, da je vse res, kar mi je možak povedal.«

Ko sva stala nekoliko minut kasneje poleg mrtvega trupla, je ponovil svoje mnenje: »Poštenjak to, če se močno ne motim.«

No, to je vprašanje za kazniste. Na mojih potovanjih me je naučila izkušnja, da so ljudje večji kot vlade, včasih tudi bolj pametne, vedno pa bolj poštenel.

Cez dva dni smo vrgli sidro v veliki bostonski luk, kjer je stopil kapitan Secombe s svojo zavezo in svojimi ujetniki do komodora Bainbrida. Cez nekaj tednov so poslali vse v New Port v Rhode Islandu, in v čast republike Unije bodi rečeno, da so vse izpustili na dano besedo. Če pa so se na koncu vojske vrnili domov na Angleško ali so postali ameriški državljani, nisem nikoli izvedel. Meni je bila sreča bolj mila. Komodor je dovolil kapitanu Secombu, da me je sprejel v svojo hišo, francoski konzul pa je medtem uradno poizvedoval po meni.

32.

V Parizu:

Alain izigra zadnjo karto.

Toliko da je moja noga stopila spet na domačo zemljo ljubljene Francije, sem krenil proti Libournu ali prav proti Fronsacu in odpoval drugo jutro od tod naprej proti glavnemu mestu.

Toda promet je bil prišel v tak nered — vojska je bila pobrala ne le vse konje, ampak tudi dobre voznike — in vozovi so se prevrnili tako pogosto, da bi človek lahko tudi počival takisto hitro. Petnajst dragocenih dni sem potreboval, da sem prišel do Orleansa in v

»Na vse sem pripravljen.«

zu. Voz in kljuse sta se menjala po ulicah pod vodstvom do dobrega pijanega kočijaža. Ko sem ga ogovoril, se je brž pričel jokati in me obsul s poplavo jokavih besedi. Vprašal sem ga dalje, če bi me hotel za dober denar vzeti seboj domov v Pariz. »Na vse sem pripravljen,« je jecal, »ampak nikdar ne bova prišla do Pariza.«

»No, že mogoče, toda povsod je boljše kot v Etampesu.«

Te moje besede so se mu videle od sile smešne, sam ne vem zakaj. Zagotavljal me je, da sem korajžen dečko in me povabil, naj takoj stopim v voz. V malo minutah smo odštorkljali proti Parizu. Pota pa smo naredili le zelo malo. Siva kobila je bila že malodane s svojimi močmi pri kraju in samogovor njene-ga gospodarja je držal korak z njo. Pošteno po polzevo smo se bližali Parizu.

Kmalu sem vedel, kaj se je bilo zgodilo. Pariz se je bil vdall Jaz pa sem bil dospel v mesto od južne strani ravno še o pravem času, da sem videl vhod njegovega veličanstva carja Aleksandra s severne strani. Tudi jaz sem se bil zdaj namenil v Champs Elysées; hotel sem ob Quai in bil malo pred deseto uro na Placu de la Concorde, kjer me je ustavil čuden prizor.

Na sredi trga je stalo kakih tucat mladih ljudi, ki so bili po obleki in vedenju videti sami aristokrati. Vsi so nosili belo ovezo na rokavu in burbonsko kokardo na klobuku; njihov voditelj, klopotav mladenič z lasmi slu-

Roka, v kateri je držal bič...

maste barve, je vzel iz žepa pisanje in ga prebral s hreščečim glasom, ki je bil za več stopinj prenežek. Vsebinska pa je bila sledeča:

»Parizani! Pred seboj imate zgled Bordeauxa!... Za Boga, v resnici so ga imeli pred svojimi očmi! Ta glava s slavnatimi možgani je zaključil svoj govor z vzklikom: »Vive le Roile« in ta vzklik je ponavljala truma gosposdičev, ki so se sprehajali tod. Množice ljudi s omalomarnost gledale; eden, dva, sta se izmuzala proč. Tedajci je pridiral sivolas vojaški jezdec v uniformi polkovnika nacionalne garde, potegnil vajeti uzde in na kratko ogovoril mladeniča s hudimi očitki. Odgovorila sta mu dva, trije, tlesnila s prsti in nekam v zadregi ponovila: »Vive le Roile!« Toda vsa njihova predstava ni imela nobenega učinka na hladne gledalce. V istem trenutku je pridiral kak tucat ali več mladih royalističnih mladih kavalirjev, da bi podžgali razpoloženje — med njimi Louis de Chateaubriand, brat Talleyranda, Archambaut de Périgord, lopovski marki de Maubereuil — moj bratranec, grof de St. Ives!

Ta nesramnost, ta cinična predrznost je učinkovala name kot bi me kdo udaril v lice. Stal sem tam med gručo tujcev! Kri mi je šinila v lice in za hip me je mikalo, da bi jo kar potegnil; samo da bi bil! Slučajno so se najine oči zgrešile, ko je v rahlem diru jezdit mimo debeluhast in z obrazom, s katerega je bilo razbrati, da je lopov.

»Živio kralji! Živio Burbonci! Dol s krvnikom, Korzancem!« Maubereuil je bil prinesel s seboj košaro, polno belih trakov za na rokav, in kokard, in viteški gosposdič so odjahali med množico in jih zaželi usiljevati ljudem, ki so se jih pa branili. Ko je Alain zajezdil med malo gručo, v kateri sem stal, je molil enega izmed trakov od sebe, in najine oči so se srečale.

»Hvala!« sem rekel. »Obdržite ga sami zase, dokler se zopet ne vidiva — v Rue Gregoire de Tours!«

Roka, v kateri je držal bič, je zletela v zrak, kot bi ga bil kdo udaril; preden pa se mu je zopet povesila, sem se bil že izgubil med množico.

Gospa Jupille, nekdanja moja gospodinja, me je spoznala pri tisti priči in padla sva si okrog vratu — rečeno v prisposobi. Pri njej ni bilo žive duše. Ves del mesta je šel gledat vojaško paradu. Potem ko so se bile zlele najine solze — zopet rečeno v prisposobi — nad omahljivo nestanovitnostjo glavnega mesta, sem jo vprašal, ali ima kako pismo za mene.

»Nimam, tovariš!«

»Nobenega?« sem vprašal ves začuden.

»Niti enega!« Gospa Jupille me je poredno gledala, nato pa se ji je omečilo srce. »Gospica je preveč molčljiva.«

»Ej!« sem globoko vzdihnil, kot bi se mi kamen odvalil s srca. »Vi porednica, povejte mi vendar, kaj hočete reči s tem!«

»Veste, že kakih deset dni ho tega, ko je prišel v mojo krčmo nek tujec in vprašal, ali kaj vem o kapralu, ki je hvalil moje vino. »Mar kaj vem o igli med senom?« sem rekla. »Vse ga hvali!«

»Ej, gospa Jupille!«

»Tistemu kapralu, ki ga imam v mislih,« je rekel tujec, je ime ali mu je bilo ime Champ-dieris. »Kaj?« sem vzkliknila. »Pa vendar ne prihajate povedat, da je mrtev?« Povem ti, tovariš, da so mi solze prišle v oči. »Ne, mrtve ni,« je nadaljeval tujec. »Najboljše bo to dokazal sam, da bo v kratkem prišel sem vprašat, če je kako pismo zanj tukaj. Potem mu recite, če pričakuje pismo od — vidite, napisala sem si ime na kosček papirja, ki sem ga skrila v ta kozarec za vino — »grofice Flore Glielchist, da stora najboljšo, če počaka tukaj v Parizu, dokler ne bo nekemu prijatelju mogoče, da mu ga izoči osebno. Če pa hoče kaj več vedeti o meni, mi povejte, da prihajam od — počakajte malo, tudi to drugo ime sem si zapisala — res, tu kajle je — od gospoda Romaina.«

»Za zlomka je previden!« sem vzkliknil. »Kakšen pa je bil ta tujec?«

»O, prav trezne zunanosti, temne barve in zelo vpludno se je vedel. Človek bi mislil, da je kakšen boljši služabnik ali mogoče tudi pisar pri kakem odvetniku; prav čedno in črno je bil oblečen.«

»Je govoril francosko?«

»Prav dobro!«

»Pa se ni več ogasil?«

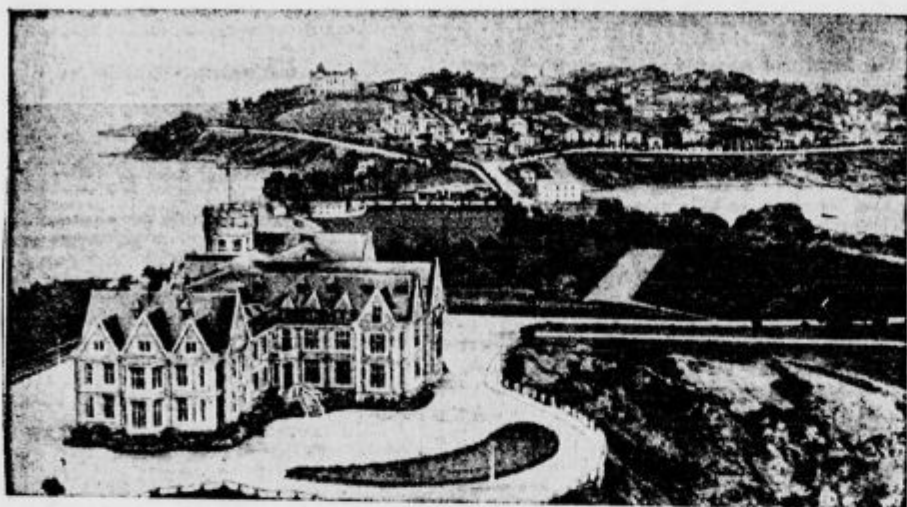

»I, seveda se je.«

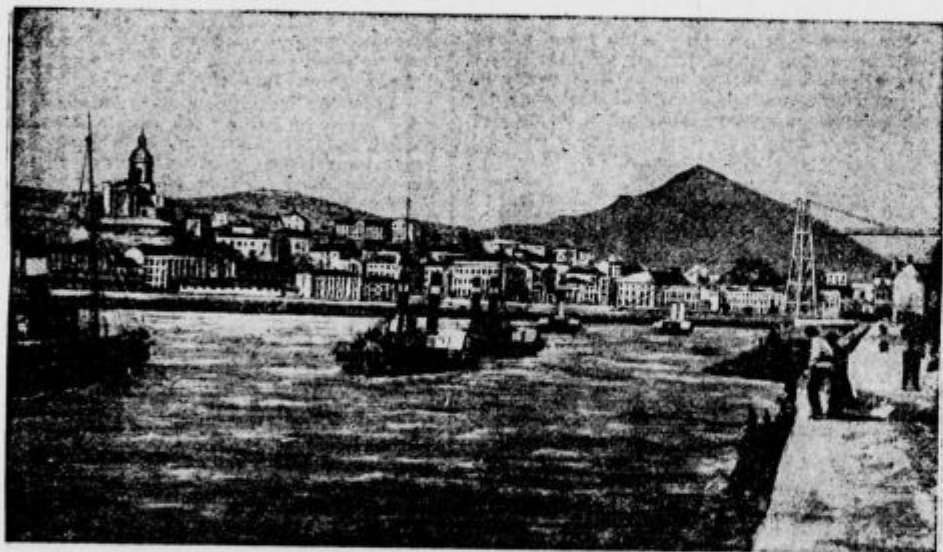
»I, seveda se je, in sicer šele predvčerajšnjim. Bil je pa videti zelo razočaran. Ali želi gospod še kaj drugega sporočiti?« sem ga vprašala. »Ne,« je odgovoril. »Ali stojte — recite mu, da je na severu vse dobro. Vendar naj ne odide iz Pariza, dokler ne govorim z njim.«

(Nadaljevanje prihodnjik.)

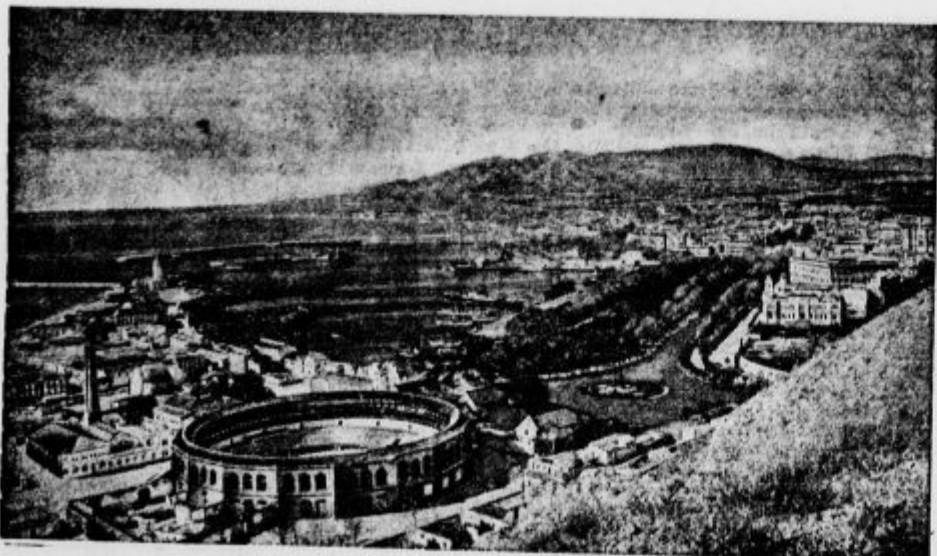
ŠPANSKA MESTA

Santander — največje pristanišče za Madrid

Bilbao — največje industrijsko mesto severne Španije

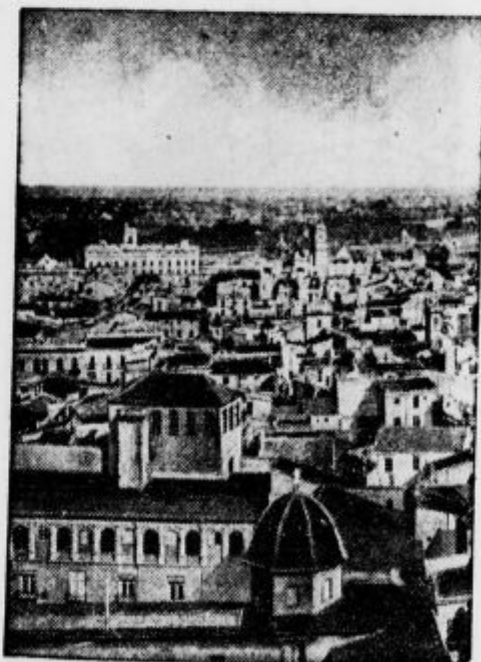
Malaga — izvoznišče sladkega vina in grozdja

Sladni grad v Alkazarju; tam so španski katoličani za državljanske vojne v boju z boljševiki vsilili junaštva, ki jih je občudoval ves svet

Španjolka

Pogled na vzhodni del Valencije, ki je tretje največje mesto Španije in izvozna luka za vino, olje, riž in južno sadje

KRALJIČEK

Ljudska povest. Podomačil France Premrl

»S tem ne bo nič pomagano, da se reši moja last. In dve leti je dolga doba, med katero se lahko marsikaj zgodi in spravi mojo srečo zopet v nevarnost. Ne pridem prej do miru, dokler ne bom imel svoje sreče pod streho — in moja sreča si ti.«

»Če se pa nočem sedaj poročiti — kaj potem?« je kljubovalo dekle.

Kraljiček se je zdrznil in povesil glavo. Po kratkem času je rekel zamolklo:

»Potem, Majda... potem vem, da ne maraš več zame in da bi se me rada iznebila.«

»O tem ni govora,« je zaklicala deklica; »iz srca te ljubim, bolj kot ti mene.«

V resnici je imela Majda še vedno nekdanjo, globoko ljubezen do mladega urarja; toda da bi se hitro z njim poročila, o tem sploh ni hotela nič slišati. Ne preveč hudo, pa vendar nekoliko se je tudi bala razgrajanja svojega očeta, toda glavni vzrok njenega oboževanja in zavlačevanja je bil njen ponos. Nikar se ni mogla odločiti, da bi stopila pred oltar s človekom, ki je ravnokar prišel iz ječe, kot si je vtepla v glavo. Po drugi strani pa je bila nekoliko v skrbeh zaradi Kraljičkovega obnašanja. Nič več ni bil stari, dobrodušni Janez, ki jo je oboževal in se ji je pustil, da bi ga lahko okrog prsta ovila. Očividno je postal zaradi dolgega zapora in razburiljive pravde trdnješi in odločnejši... Toda ona, Majda, mora zopet dobiti oblast nad njim, ukloniti njegovo samovoljo — če ne gre z laskanjem, pa z odločnostjo in krepko voljo. In že je dvignila glavo in rekla, kot da je užaljena:

»Janez, če bi me imel zares rad, bi ne govoril pred vsemi ljudmi slabega o meni in mojih.«

Kraljiček je pobledele, za trenutek pomolčal in se nato zagovarjal:

»Majda, o tebi nisem nikdar govoril kaj drugega kot dobro, in o tvojem očetu sem povedal veliko manj, kot je res.«

»Pa si vendar kriv, da čenčajo ljudje toliko čez našo hišo. V takih okolištinah je nemogoče, da bi se poročila. Vsi ljudje bi zmanjevali z glavo.«

»Nihče, razen tvojih sorodnikov, mi ne zaviđa sreče, da bi te mogel kot svojo ljubo ženko popeljati na svoj dom.«

»Tako, kot je sedaj položaj, bi ne mogla biti srečna... Janez, bodi tako dober,« se mu je laskala, »spoznaj za pametno, da za zdaj še počakaš — srčno te prosim.«

»In jaz, Majda, te iskreno prosim, ne zažiraj mi še nadalje sreče, časti, da bi te mogel imenovati popolnoma svojo. Tvoj oče in tvoji sorodniki te hočejo ločiti od mene. Čim dalje čakava, tem bolj bova narazen.«

»Prej si mi večkrat rekel, da bi meni na ljubo vse naredil — zame da ti ni nobena žrtve prevelika. In sedaj mi ne izpolniš več niti najmanjše prošnje, toliko ljubezni imaš,« se je zamrdnila.

»Majda,« je vzkliknil, »ravno zato, ker te neizmerno — nadvse ljubim, te prosim tako iskreno, da poroke zopet ne odložiš. Grozno se bojim, da bi te izgubil... Potem bi ne imelo življenja zame nobene vrednosti več.«

Obraz pekovne hčere je spreletel zmagozlasen izraz. Spoznala je pač iz njegovih strastnih izjav, da je še popolnoma v njeni oblasti, in ni več dvomila o tem, da se bo vdal njeni volji. Sedaj pa je hotela z zadevo hitro končati.

Prišel se je pravi boj med obema. Dekle je zopet reklo s kujavim glasom:

»S silo hočeš vplivati name. To me žali... Se hova že poročila nekoč, toda sedaj ne — pozneje. Sedaj so najbolj neugodne razmere. Vsi ljudje bi gledali na naju in po vsej okolici bi bilo dovolj čenčanja in čvakanja.«

»Majda, jasno vidim, da se me sramuješ,« je potožil. »Tvoji ljudje so me tako očrnil.«

»Zopet me žališ! Sedaj imam dovolj. Grem domov.«

»Ostani tukaj,« je zaklical pol proseče, pol zapovedujoče. »Na gotovem moram biti.«

»Saj si že. Povedala sem ti vendar, da se za sedaj ne poročim.«

»Torej se od mene poslavljajš. Bodi odkrit!«

»O poslavljanju ni govora. Samo počakati moraš.«

»Čakati ne morem več.«

»Kaj pa hočeš potem storiti?«

»Jaz? Jaz?... Majda... ti..., svojo besedo moraš držati.«

»Nikdar ti nisem dala besede, da se bom od danes do jutri poročila.«

»Toda stricu Jerneju si sveto obljubila, da boš imela tri tedne po njegovi smrti poroko z menoj. Ta čas je pa že davno preteklo.«

»Ravno zaradi tega ni veliko na tem, če še nekaj časa počakava.«

»Meni je veliko na tem. Gre za mojo čast, mojo srečo, moje vse.«

»Moja čast je tudi nekaj vredna. Če me imaš rad, moraš počakati.«

»Čakal ne bom več.«

»Ali je to tvoja zadnja beseda?«

»Da, moja zadnja. Od tega več ne odstopim.«

Majdine črne oči pod bujnimi zlatimi lasmi so se jezno zabiskale. V svojem ponosu, v vroči želji, da zmaga nad njim, se ni več ustrašila niti pred skrajnimi sredstvi. Počasi je zasukala zaročni prstan, katerega ji je dal pred pol letom, ga snela s prsta, ga porinila po mizi proti mladeniču in rekla z ledenim glasom:

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

Kot bi ga tresla mrzlica je drgetal po vsem telesu, iz njegovih ust pa ni prišel niti najmanjši glas. Majda, ki je za gotovo upala, da se bo uklonil in vdal njeni volji, je čakala minuto dolgo. Ko je pa sedel nem in odrevenel in le neprestano strmel v prstan, je skočila naglo pokonci in odšla po klancu navzdol. Še vedno je upala, da bo prišel za njo, jo poklical in jo vroče zopet prosil za ljubezen. Zato se je večkrat ustavila in se ozrla nazaj. On pa se ni ganil in se ni oglasil. Tedaj jo je prevzela bojazen. Da bi le ne napravil kake neumnosti? Zmožen bi že bil za to, da bi se dal v svoji jezi zavesti do prenatrjenih korakov. Toda moral je vendar uvideti, da s svojim ravnanjem ni mislila tako resno. Vsekakor je nastopila preveč ostro. Na zadnje je s svojim početjem še pretrgala vse vezi med njima. Ne, da bi se ločil od nje, da bi se ji čisto izneveril, tega ne more. Prerad jo ima. Umiril se bo in vso zadevo trezno premislil in že zvečer ji bo napisal pismo; potem bo lahko zopet obnovila zvezo... Toda kdo ve, če se še kdaj ozre nanjo? Pri moških se ne da presoditi njih mišljenja in sklepov. Ali bi se ne vrnila nazaj, šla še enkrat gor in poskusila spraviti zadevo zopet v pravi tir? Tu bi se pa morala samo sebe obtožiti in ga osramočena prositi za prstan. Ne, tega ponižanja ne prenese. Prvi korak za spravo mora narediti on. In tako silno pa ta stvar tudi ni nujna. Jutri gre pač lahko zopet mimo urarjeve hiše, prijazno pozdravi v delavnico, se malo z njim pošali, da je vzel zadevo tako resno, in vse bo zopet v redu... Sedaj je

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

Kot bi ga tresla mrzlica je drgetal po vsem telesu, iz njegovih ust pa ni prišel niti najmanjši glas. Majda, ki je za gotovo upala, da se bo uklonil in vdal njeni volji, je čakala minuto dolgo. Ko je pa sedel nem in odrevenel in le neprestano strmel v prstan, je skočila naglo pokonci in odšla po klancu navzdol. Še vedno je upala, da bo prišel za njo, jo poklical in jo vroče zopet prosil za ljubezen. Zato se je večkrat ustavila in se ozrla nazaj. On pa se ni ganil in se ni oglasil. Tedaj jo je prevzela bojazen. Da bi le ne napravil kake neumnosti? Zmožen bi že bil za to, da bi se dal v svoji jezi zavesti do prenatrjenih korakov. Toda moral je vendar uvideti, da s svojim ravnanjem ni mislila tako resno. Vsekakor je nastopila preveč ostro. Na zadnje je s svojim početjem še pretrgala vse vezi med njima. Ne, da bi se ločil od nje, da bi se ji čisto izneveril, tega ne more. Prerad jo ima. Umiril se bo in vso zadevo trezno premislil in že zvečer ji bo napisal pismo; potem bo lahko zopet obnovila zvezo... Toda kdo ve, če se še kdaj ozre nanjo? Pri moških se ne da presoditi njih mišljenja in sklepov. Ali bi se ne vrnila nazaj, šla še enkrat gor in poskusila spraviti zadevo zopet v pravi tir? Tu bi se pa morala samo sebe obtožiti in ga osramočena prositi za prstan. Ne, tega ponižanja ne prenese. Prvi korak za spravo mora narediti on. In tako silno pa ta stvar tudi ni nujna. Jutri gre pač lahko zopet mimo urarjeve hiše, prijazno pozdravi v delavnico, se malo z njim pošali, da je vzel zadevo tako resno, in vse bo zopet v redu... Sedaj je

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

Kot bi ga tresla mrzlica je drgetal po vsem telesu, iz njegovih ust pa ni prišel niti najmanjši glas. Majda, ki je za gotovo upala, da se bo uklonil in vdal njeni volji, je čakala minuto dolgo. Ko je pa sedel nem in odrevenel in le neprestano strmel v prstan, je skočila naglo pokonci in odšla po klancu navzdol. Še vedno je upala, da bo prišel za njo, jo poklical in jo vroče zopet prosil za ljubezen. Zato se je večkrat ustavila in se ozrla nazaj. On pa se ni ganil in se ni oglasil. Tedaj jo je prevzela bojazen. Da bi le ne napravil kake neumnosti? Zmožen bi že bil za to, da bi se dal v svoji jezi zavesti do prenatrjenih korakov. Toda moral je vendar uvideti, da s svojim ravnanjem ni mislila tako resno. Vsekakor je nastopila preveč ostro. Na zadnje je s svojim početjem še pretrgala vse vezi med njima. Ne, da bi se ločil od nje, da bi se ji čisto izneveril, tega ne more. Prerad jo ima. Umiril se bo in vso zadevo trezno premislil in že zvečer ji bo napisal pismo; potem bo lahko zopet obnovila zvezo... Toda kdo ve, če se še kdaj ozre nanjo? Pri moških se ne da presoditi njih mišljenja in sklepov. Ali bi se ne vrnila nazaj, šla še enkrat gor in poskusila spraviti zadevo zopet v pravi tir? Tu bi se pa morala samo sebe obtožiti in ga osramočena prositi za prstan. Ne, tega ponižanja ne prenese. Prvi korak za spravo mora narediti on. In tako silno pa ta stvar tudi ni nujna. Jutri gre pač lahko zopet mimo urarjeve hiše, prijazno pozdravi v delavnico, se malo z njim pošali, da je vzel zadevo tako resno, in vse bo zopet v redu... Sedaj je

»Tu imaš svoj prstan.«

hitela z urnimi koraki proti domu, ne da bi se še kaj ozrla nazaj.

Medtem je sedel Kraljiček še vedno gori na Rodnah, smrtno blede, ne da bi se ganil, kot bi bil kamenit kip. Roke in noge so mu bile ledeno mrzle, pogled srep, misli zmedene. Sploh ni mogel priti do druge zavesti kot: »Moja sreča je strta in uničena. Vsega je konec.« Zdaj pa zdaj se mu je streslo telo, kot bi ga kdo zabodel z nožem v meso... Preteklo je pol ure, zopet druge pol, in še vedno je sedel gori in čemel topo in blodno predse. Hipoma pa so se mu oči čudno zasvetile. Potegnil si je z roko preko čela, stresel z glavo in se zopet mrčno zamislil. Težko dihanje mu je dvigalo prsi. Nenadoma je vstal in zahropel: »Naj govorijo o meni, kar hočejo. Ne potrebujem nič več in ne maram nič več v Tolminu.« Segel je po prstanu, pa je naglo odskočil nazaj kot pred gadom. Ne, nesrečni prstan naj bo, kjer je — pekel bi ga kot ogenj v roko... Že se je pričelo mrčiti. Sedaj se ni hotel nesrečni mladenič nič več obotavljati. V velikih skokih je tekkel dol v trg, kjer je poiskal trgovino in kupil vrše petroleja. S tem je hitel v urarsko hišo in se je tam zaprl za nekaj časa. Vzel je svoj potni kovček, spravlil vanj nekaj obleke in perila in spravlil v žep nekaj malega denarja, kar ga je še bilo. Nato je napravil po posameznih hišnih prostorih iz slame, ostružkov, lubja in trsk kupčke in jih polil s petrolejem. Še enkrat je pogledal v vsako sobo, vzdihnil in zastokal. — Ne, tu se ni dalo več pomišljati... Prižgal je kupčke suhljadi naglo drugega za drugim, odprl več oken, hitel s kovčgom v vežo, zaklenil zadnja hišna vrata od znotraj, stopil skozi prednja vrata ven na prsto in jih zaprl s ključem od zunaj. Ključ je zagnal daleč od sebe v travo in je nato odšel z naglimi in velikimi koraki s kovčgom v roki zopet gor proti Rodnam. Ko je prišel čez vodo in se vzel v klanec, se je ozrl nazaj. Tu se je že dvignil mogočen črn oblak dima nad streho njegove hiše, in skozi okna so švigali rdeči plameni. Po trgu se je zaslislalo grozno vpitje, rezek signal s trobento je zadonel po okolici, in že so tulila trobila požarne brambe, z zvonika je bilo slišati plat zvonca. Tu je nastal silen hrušč in trušč, vpitje se je razlegalo vse vprek, vozovi so z ropotom drdrali po cestah. Toda še preden je mogla požarna bramba poseči vmes, je že šinil skozi streho goreče hiše silovit zubelj proti večernemu nebu in je vrgel svetlobo čez trg, dolino in hribe. Sedaj je videl Kraljiček, ki se je usedel na parobek, kako je tam spodaj kar mrgolelo ljudi, kako so poskušali še vdreti v hišo, slišal je hrešanje vrat, ki so jih s silo razbili, pri tem pa je grozno prasketal, pokal in sikal ogenj. Hipoma se mu je zazdelo, da sliši iz hrupa presunljiv krik neke ženske, toda v strahoviti zmedni ni mogel razločno spoznati glasu. Videl je samo to, kako njegovo lepo hišo, s katero je imel tako veliko veselje, ki

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

Kot bi ga tresla mrzlica je drgetal po vsem telesu, iz njegovih ust pa ni prišel niti najmanjši glas. Majda, ki je za gotovo upala, da se bo uklonil in vdal njeni volji, je čakala minuto dolgo. Ko je pa sedel nem in odrevenel in le neprestano strmel v prstan, je skočila naglo pokonci in odšla po klancu navzdol. Še vedno je upala, da bo prišel za njo, jo poklical in jo vroče zopet prosil za ljubezen. Zato se je večkrat ustavila in se ozrla nazaj. On pa se ni ganil in se ni oglasil. Tedaj jo je prevzela bojazen. Da bi le ne napravil kake neumnosti? Zmožen bi že bil za to, da bi se dal v svoji jezi zavesti do prenatrjenih korakov. Toda moral je vendar uvideti, da s svojim ravnanjem ni mislila tako resno. Vsekakor je nastopila preveč ostro. Na zadnje je s svojim početjem še pretrgala vse vezi med njima. Ne, da bi se ločil od nje, da bi se ji čisto izneveril, tega ne more. Prerad jo ima. Umiril se bo in vso zadevo trezno premislil in že zvečer ji bo napisal pismo; potem bo lahko zopet obnovila zvezo... Toda kdo ve, če se še kdaj ozre nanjo? Pri moških se ne da presoditi njih mišljenja in sklepov. Ali bi se ne vrnila nazaj, šla še enkrat gor in poskusila spraviti zadevo zopet v pravi tir? Tu bi se pa morala samo sebe obtožiti in ga osramočena prositi za prstan. Ne, tega ponižanja ne prenese. Prvi korak za spravo mora narediti on. In tako silno pa ta stvar tudi ni nujna. Jutri gre pač lahko zopet mimo urarjeve hiše, prijazno pozdravi v delavnico, se malo z njim pošali, da je vzel zadevo tako resno, in vse bo zopet v redu... Sedaj je

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Kraljičkove oči so se strašno razširile, obraz mu je postal blede kot sveča. Z osuplimi pogledi je strmel v prstan, kot bi videl nekaj groznega.

Kot bi ga tresla mrzlica je drgetal po vsem telesu, iz njegovih ust pa ni prišel niti najmanjši glas. Majda, ki je za gotovo upala, da se bo uklonil in vdal njeni volji, je čakala minuto dolgo. Ko je pa sedel nem in odrevenel in le neprestano strmel v prstan, je skočila naglo pokonci in odšla po klancu navzdol. Še vedno je upala, da bo prišel za njo, jo poklical in jo vroče zopet prosil za ljubezen. Zato se je večkrat ustavila in se ozrla nazaj. On pa se ni ganil in se ni oglasil. Tedaj jo je prevzela bojazen. Da bi le ne napravil kake neumnosti? Zmožen bi že bil za to, da bi se dal v svoji jezi zavesti do prenatrjenih korakov. Toda moral je vendar uvideti, da s svojim ravnanjem ni mislila tako resno. Vsekakor je nastopila preveč ostro. Na zadnje je s svojim početjem še pretrgala vse vezi med njima. Ne, da bi se ločil od nje, da bi se ji čisto izneveril, tega ne more. Prerad jo ima. Umiril se bo in vso zadevo trezno premislil in že zvečer ji bo napisal pismo; potem bo lahko zopet obnovila zvezo... Toda kdo ve, če se še kdaj ozre nanjo? Pri moških se ne da presoditi njih mišljenja in sklepov. Ali bi se ne vrnila nazaj, šla še enkrat gor in poskusila spraviti zadevo zopet v pravi tir? Tu bi se pa morala samo sebe obtožiti in ga osramočena prositi za prstan. Ne, tega ponižanja ne prenese. Prvi korak za spravo mora narediti on. In tako silno pa ta stvar tudi ni nujna. Jutri gre pač lahko zopet mimo urarjeve hiše, prijazno pozdravi v delavnico, se malo z njim pošali, da je vzel zadevo tako resno, in vse bo zopet v redu... Sedaj je

»Tu imaš svoj prstan.«

»Tu imaš svoj prstan. Le daj ga kateri drugi.«

Iz življenja za življenje

Roža — cvet in deklica — cvet

Rožna greda v mesecu marcu in greda rož meseca julija. Kaka razlika! V marcu samo pognojena črna greda z zoprnim vonjem in kakim golim sivozelenkastim stebлом. Poleti pa krasni žareči cvet, ki polni vrt z baimim vonjem!

Kdo še ni pomislil, kak čarovnik mora biti grm, ki posreduje rože iz gnoja? Korenine sesajo iz grdega pognojenega zemljišča sokove za barvo in voni, ki se jima ne pozna niti sled o poreklu. Ali pa vijolica na robu trate. Odkod sladki vonj in temna barva? Iz zemlje pričarano. Vsaka rastlina je delavnica, v kateri se snovi iz zemlje pretvarjajo v cvetie in zelenje.

Mi ljudje bi se morali čisto sramovati pred cvetlicami in njihovo sposobnostjo za spreminjanje. Na roži najboljši nos ne ovoja vonja po zemlji. Kako pa je z nami? Naše zemljišče je življenje vsak liubi dan. In naše lice bi moralo biti roža, ki raste iz nje. Saj naši duši je namen, da bi vse, kar doživljamo, res spreminila v vonjavo in ljubko cvetiko, namesto da se vse, kar je neprijetno, mučno in grdo, takoj pokaže na licu kakor lepak na zidu. Koliko je deklet, ki pozabljajo, da ne more biti deklice — cvetke brez duše, ki bi predelavala snovi. Vse, kar je v življenju grdega in zoprnega, pride in leže nepredelano na obraz. Odkod bi mogla potem priti cvet in voni? Pri takih ljudeh je samo vonj po prsti in barva zemlje.

In vendar je to najvišja moč duše, ki je zvrhana polna Boga, da predelava sitnosti in neprijetnosti življenja tako, da nastaja iz nevesčnosti cvetie. Kdo bi se mogel navaditi potrpeljivosti in premagovanja, ako bi mu šlo vselej vse po sreči?

Prav lahko si predstavljamo deklico, ki se ravno takrat, ko se ji zgodi kaj nevesnega, potrudi, da bi bila bolj vedra in ljubezna zato, da bi spremenila vonj po zemlji v cvet duše. V jeziku religije se pravi temu: »Premagati pozemske reči.«

Ljudje morda govorijo: Prav gotovo se ji je danes zopet pripetilo kaj hudega; saj ob taki priložnosti je vedno tako dobrotna in ljubezna na vse strani. Ona je moistrice, ki se zna spreminjati. Je prava cvetka med dekleti.

Nekaj o blisku

Vsako sekundo se sproži na zemljo najmanj 100 bliskov. Po novih raziskavah staro mnenje, da udarjajo strele iz oblaka na zemljo, ni pravilno. Profesor dr. Anton Schwaiger s tehnične visoke šole v Monakovem je ugotovil nese uvodno sprožitev pred bliskom samim, ki se šele v majhni razdalji od tal odloči za svoj cilj. Gre za nevidno sprožitev, podobno ognju sv. Elma, ki zapuša oblak sunkovito, dokler ne doseže zemlje. Po vsem novem dognanju bo mogoče zaščitne naprave zoper strele urediti tako, da bodo zadovoljivejše nego doslej.

Mesto iz cinka

Bareira v portugalski Vzhodni Afriki je edino mesto iz cinka. Vsa stanovanja, trgovine, bolnišnica in cerkev, šole in vojašnica so iz te kovine. Cink je edini material, ki se obnesel v izredno vlažnem in vročem bareirskem podnebnju. Bareira šteje okrog 2000 prebivalcev in so jo zgradili v šestih mesecih.

Amerika gnjavi Argentino

Združene države so začele gospodarski pritisk na Argentino, da bi se uklonila njihovi politiki. Zadnji čas Argentina ne dobiva več iz Amerike premoga, kar ni posledica pomanjkanja prevoznih sredstev, temveč gospodarsko-političnega pritiska. Združene države so tudi sklenile, da bodo letos uvažale iz Kanade in Avstralije, ne pa iz Argentine, kakor druga leta. Argentina letos tudi sadja ne bo mogla prodati v tujino in bo zato posušila del sadja, ki ga je pridelala okrog 720.000 ton.

ČUDA božje narave

Živi cvetovi

Rastline, te čudovite božje stvari, ki z nemo govorico razveseljujejo naša srca, ko odpove vse drugo, so večkrat tako skrivnostne, tako čudovito zamotane sestavljene, da še do danes niso mogli pojasniti vseh pojavov na njihovi življenjski poti. Rastline so neme, se ne morejo samostojno premikati in so neobčutljive, le rastejo lahko in se razmnožujejo. Vse njihovo življenje je polno zakonov, krutih in mehkih, preprostih in zamotanih, ki jih je postavil in zapovedal On, ki vodi in vlada svet.

Rekli smo, da se rastline ne morejo samostojno premikati, pa vendar smo zadnjič govorili o premikanju rastlin. Res, rastline se ne morejo premikati same od sebe, pač pa se ne-

»SVET«. — Kaj bo »Svet«? Za prijatelje lepih in koristnih knjig bo »Svet«.

kateri deli, ali kar vsa rastlina premakne, če jo na ta ali drugi način kaj podraži. Za draženje zadostuje tudi sonce, veter, dež, žuželke in končno še človek. Pa poglejmo nekaj vzgledov kar pri naših domačih rastlinah.

Navadno ali nepravdo akacijo, ki raste pri nas kaj pogosto, poznamo po lepo dišečem belem cvetju. Listi so lihopernati sestavljeni in so za draženje sprejemljivi. Ako večkrat za površjo potresemo drevo ali potegnemo list med prsti, lahko opazujemo, kako se drobni listki, kakor minuti kazalci počasi nagibajo navzdol, dokler se po 3 ali 4 minutah ne nagenejo za 90°.

Da so rastline občutljive za nekatere zunanje dražljaje, nam še bolj zgovorno priča naš navadni češmin. Drobni češminovi cvetovi, niso na prvi pogled prav nič zanimivi. Ako pa podražimo cvet in se dotaknemo zunanjega venčka prašnikov, ti kot majhne bombice odskočijo na sredo cveta. Za ta poskus pa ni treba imeti svičnika, ker to opravljajo tudi vse čebelice, ki vtikajo svoj rilček v drobn cvet poln sladkega medu. Vsak se bo vprašal, zakaj

S »SVETOM« se bo širilo vaše duševno obzorje. »Svet« bo moral v vsako hišo.

se dogaja to čudovito premikanje. Odgovor ne bo težak. S sunkovitim premikanjem prašnikov proti sredi cveta se prašni mešički zadevajo nog, kril in telesa čebelic, jih potrosijo s pelodom, da tako oprase druge cvetove. Ako pa se je žuželka že odstranila, se ti prašniki zadenejo ob pesti in ga oprase. To premikanje pa povzroča tudi sonce, veter, strele, elektrika, izparine oceata itd.

Na isti način se premikajo tudi prašniki portulaka, ki raste ob morskih obalah in cvete v vseh mogočih barvah. Tudi tu ima premikanje glavni namen oprasitev. Pri nas ga sade zlasti na skalnake in grobove. Ob času med 10. in 4. uro so cvetovi najbolj živi. Če se s konico svičnika dotaknemo le za malenkost

Sladkarje debelijo

Voditeljica njujorske državne gospodinske šole v Ameriki je imela dovolj časa, da je izračunala, kako posamezne sladkarje debele. In je dognala, da mora ženska, ki je pojedla samo en bonbon, če hoče ohraniti »vitko linijo«, cel kilometer daleč korakati. Ženska, ki je zaužila malo porcije smetane, mora najmanj pol kilometra na sprehod, če se noče zdebeliti zaradi tiste smetane. Katera pa je pojedla tablico čokolade, mora takoj prekorakati najmanj en in pol kilometra, da bo še vedno »brhka«.

O zgodovini denarja boste brali v »SVETU«. V »Svetu« boste brali zgodovinski razvoj od preproste žolna do čezoceanske ladje. O življenju na ladjah skozi vekove boste brali v »Svetu«.

enega izmed nešteti prašnikov, se ta hitro premakne ravno v nasprotni smeri, kakor smo ga podražili. Seveda zadene na sumik druge prašnike, ki se prično spet premikati in zadevati nove, dokler ni v cvetu vse polno premikanja in prerivanja, kakor na nogometnem igrišču. Polagoma se prašniki umirijo, vendar so med prerivanjem izgubili mnogo življenjskega prahu, ki je našel svoj prostor na brazdi postiča. Poteg teh imamo v kraljestvu rož še mnogo drugih cvetic, ki se jim pri dotiku prav tako premikajo posamezni deli. Vendar to premikanje ni samovoljno, ampak le posledica draženja.

Je raznih krajev

Knežja vas pri Dobernižu. Nedavno smo štital žalostno dogodka iz naše sosesčine v Roženpelju, sedaj pa tudi nekaj veselega. Slavnost blagoslovitve kipa Srca Jezusovega v nedeljo, 4. julija, se je prelepo izvršila. Pri službi božji jutraj se je po končani tridnevni okolišar. Sv. Neže v Knežji vasi posvetila božjemu Sreju Jezusovemu. Skupnega obhajila se je udeležilo 344 ljudi, med celo tridnevno 820. V nedeljo popoldne ob 3 se je velika množica ljudi iz domače župnije in iz sosesčine zbrala v Mali vasi ob rojstnem gradšču škofa Baraga. V zeleni kapelici pod starodavno

Marsikaj novega boste izvedeli v »SVETU«. Kako si pridobim prijateljev se boste poučili v »Svetu«. Kmečki fant in dekleta rada segla po »Svetu«.

lipo je stal kip Srca Jezusovega. Blagoslovil ga je svetnik Jak. Soklič, ki je s p. Placidom prišel iz sliskega samostana na slavnost. V nagovoru je poudaril, kako je Baraga kot kaplan v Šmartnem pri Kranju širil češčenje Srca Jezusovega in pridobil ljudi za bratovščino Srca Jezusovega. Izrazil je zahvalo božjemu Sreju za vse milosti, ki jih je prejel naš slovenski narod. Zadelona je pesem Srca Jezusovega, mladeniči — 8 po številu — so dvignili kip in ga nesli v veliki procesiji v podružnico sv. Neže med molitvijo in petjem pesmi v čast božjemu Sreju v spremstvu 4 duhovnikov, dveh že omenjenih, domačega župnika in našega dušnega pastirja, dekana Gomilška. Ta je pred cerkvijo v nagovoru razložil ljudstvu, kako je božje Sree 25. marca ustavilo požar, da ni cela vas pogorela po oblubi v cerkvi, ki se je glasila: »Božje Sree Jezusovo, ustavi požar! Obljubimo ti, da bomo slovesno obhajali tvoj praznik in kupili tvoj kip za cerkev.« Prišli so zadnji hip tudi gasilci na pomoč. Obnem je prosil božje Sree, naj nas vse varuje kakor v življenju tako tudi ob smrtni uri. V cerkvi se je slovesnost končala s petimi litanijami Srca Jezusovega, z zahvalno pesmijo in blagoslovom. Na poti v cerkev so božje Sree pozdravljali 3 slavaloki s pomenljivimi napisli, cerkev sama pa je bila bogato okrašena. Kip Srca Jezusovega, posrečena umetniška kiparja Božidarja Pengova v Ljubljani na primernem molilnem oltariku nasproti prižnici, je kaj lep okras naše podružnice in večen spomin naše iskrene hvaležnosti presv. Sreju. Slovesnost je našemu ljudstvu globoko segla v dušo in mu ostane nepozabna. Čemur bodo pomagale tudi mnoge slike fotografa Erjavca iz Sliene. Hvala in slava vsem, ki so kaj pripomogli k častnemu izidu!

Dobrova pri Ljubljani. V nedeljo, dne 11. julija, je na svojem domu v Kozarjah št. 112 izdihnil svojo blago dušo dolgoletni »Domoljubov« naročnik g. Trobec Jakob. Smrt ga je vzel šele 35 let starega. Zapušta žalujejo vdovo ter 3 nepreskrbljene otročiče. Kakor ga bo bridko pogrešala njegova družinica, tako ga bo tudi vsa soseska. Bil je priden in vesten sedlarski mojster in lihar ter velik poštenjak, zato je užival splošen ugled. To je potrdil tudi njegov lepi pogreb. Naj počiva v Gospodu! Njegovim svojcem pa izrekamo svoje sočutje.

SPORTNIK TOM AŽ PRIPOVEDUJE

o dveh vrstah moči

Saj ni lepo govoriti o sebi. Ta pravica pripada starim, izkušenim ljudem in seveda tudi velikim močim. Niti med prve, niti med druge se ne morem prištevati. Toda v športu sem to in ono izkusil ali doživel, in o tem rad pripovedujem mladim, da bodo imeli več veselja in več uspeha pri nabiranju telesnih moči.

Kot otrok sem spadal v naši dvorazredni ljudski šoli med najblikseje. Vsakdo me je lahko prekučil na tratah ob Savinji, in nikomur ni prišlo na misel, da bi se me bal, kako sem se jaz Suko-vega Falenta, pa Godčevega Janeza in drugih. Do-razel sem v tistih letih stiske od 1914 do 1918, ko smo bili siti samo za velike praznike. Ko se je končala prva svetovna vojna, mi je bilo 14 let. Takrat sem začel telovaditi na drogu in bradlji najprej kot samouk, pozneje pa v društvu. Čez 5 let sem bil že tako močan, da mi je Sukov Falent — zdaj je že kmet na očetovem gruntu v Stranskem — odkritično priznal, da se ne bo nikoli več metal z menoj. Pri naboru mi je zmeril zdravnik točno 99 cm okrog prs in me vprašal, če sem merski pomočnik ali kaj podobnega.

Kakor rečeno, postal sem močan. Šibkim fantom, ki bi jih tudi mikal, da bi imeli kaj več miše na prsnem košu in na rokah, moram povedati, da dobe oboje na bradlji, potrebno pa je za to nekaj let marljive vaje. Med drugim sem se navadil hoditi tudi po rokah. Domače sem marsikdaj zabaval, ko sem hodil po rokah navzdol po stopnicah, med telovadci pa sem se rad ponikal s tem, da sem se lahko sedemkrat dvignil iz stoje na ramenih v stoji na rokah. V mladih letih se mi je zdelo to sila imenitno.

Po večletni telovadbi sem dobil tudi zaupanje v svoje preizkušene moči. Bal se res nisem več nikogar. Ampak nekoč sem se prepiral, da je moja moč hudo enostranska. Seznanil sem se z atletki, ki sem jih najprej gledal po strani, ker so se mi zdeli šibki; kaj kmalu pa sem moral sprevetiti, da sem med njimi samo začetnik. To je bilo na sprejemnem izpitu za visoko šolo za telesno vzgojo, ko smo tekli na 3 kilometre. Nič mi niso pomagale močate mišice na rokah in na prsih, vitki fantje so bili močnejši od mene. Ah, to je bilo razočaranje! Od takrat naprej sem dobil nove in drugačne napore o moči. Skoraj bi dejal, da sem tisto moč, ki ti omogoči, da prevrneš človeka na tla ali da dvigneš težko železno ročko, začel gledati po strani, želim pa sem si one, ki ti pomaga, da si med tekači prvi. Moč namreč ni samo v mišicah, temveč tudi v srcu in dihalih.

Začetki sem se uredili v teku. Če bi sestavil vse proge, ki sem jih pretekel zaradi vaje, bi gotovo znašale dolgo pot od Ljubljane do Prage in nazaj. In če bi ujel vse kapljice potu, ki so tekle na tla, bi se jih mogel okrog stadiona, bi ga bilo za marsikatero kad. To pa seveda še ni vse. Urjenje teka na dolge proge je združeno z bolečinami, ki niso včasih nič milejše od onih pri zobozdravniku.

Fant, ki bi se rad posvetil teku, mora vse to vedeti, da ne bo okleval. Tek je najnapornejši šport, hkrati pa tudi najlepši in najbolj zdrav. — Pomalem, pomalem postane človek utrjen, vedno lažje premagava večje razdalje in vedno bolj čuti, kako je lahek, spreten in hiter. Kadar pa hoče postaviti dobre čase, kadar hoče na tekmah zmagati, mora računati tudi z bolečinami.

Pri teku, pa tudi pri smučanju ali plavanju poznajo te bolečine prav dobro in jim pravijo »kritična točka«. Pojavi se približno tedaj, ko se začne tekat potiti, ko se mu zdi, da bo zdaj, zdaj omahel, ko postanejo usta suha, ko mu primanjkuje sile, ko postajajo tudi roke težke, ko se mu zdi, da ga nevidna roka grabi nekje v prsnem košu in vleče nazaj. Začetnik se ob takem pojavu prestraši in kaj rad odstopi. Marsikomu postane tudi slabo. Prav rado se zgodi to, če si pred tekom kadil, ali pa če imaš poln želodec.

Spomnimo se, da sem bil nekoč celo tako nezkušen, da sem se naužil kumarčne solate, preden sem se podal na vsakdanji obrok teka. Posledica so bile bolečine v želodcu in moral sem prenehati sredi vaje. Pozneje sem nekoč videl slovenskega

NAŠI VELIKI MOŽJE

Leopold Layer

Kakega pol stoletja za Hovškom je deloval pri nas slikar Leopold Layer. Rodil se je 1752 v Kranju kot sin očeta Marka Layerja, ki je bil tudi slikar; zato je svoje sinove Leopolda Valentina in Antona lahko učil slikarstva. Leopold pa se je ohenem učil po bakrorezih nemških in italijanskih slikarjev in mojstrov. Leopold je znan kot izredno nadarjen umetnik, četudi ni imel sredstev, da bi bil mogel po svetu, kjer bi si bil lahko pridobil še večjo izobrazbo v slikarstvu. Tja do 1809 je imel Leopold izredno veliko dela, šele ko so Francozi zasedli naše kraje, je delavnica prenehala z delom. V tisti stiski pa so se v Layerjevi delavnici lotili nedovoljenega opravka, začeli so ponarjati stari avstrijski denar. Policija je krivce izsledila v Layerjevi delavnici in zaprla so Leopolda in Valentina Layerja. Valentin je kmalu v ječi za jetiko umrl, naš Leopold pa je bil obsojen na pet let ječe. V ti hudi stiski in negotovosti za življenje se je naš Leopold zapobljil, da bo poslikal kapelico Matere božje na Brezjah, če mu izprosi milost, da bo rešen ječe in trpljenja. In res, Mati božja ga je uslišala. Ko so Francozi 1813 odšli iz naših krajev, je bil Leopold Layer pomiloščen in takoj je izpolnil svojo obljubo. Poslikal je kapelico in povrhu še podobo Matere božje brezijanske, znano podobo Marije Pomagaj na Brezjah. O tem dogodku je pesnik Joža Lovrenčič v letošnjem Slovenskem koledarju in potem še v posebni izdaji spenil prelepo legendo. Pred ječo je bil naš slikar vesel in družaben človek, po zaporu pa se je zresnil in umiril. Živel je še dalje v Kranju in tamkaj umrl 1828.

Leopold Layer je risal in slikal čudovito spretno in hitro, da, poročajo celo, da je mnogo slik napravil v enem samem dnevu, celo posamezne postaje križevega pota, ki imajo po večini po več oseh, pa vse v enem dnevu! Zato ni čuda, če je naslikal nenavadno veliko števil podob, da so jih v Kranju in drugod po Gorenjskem imeli tudi preprosti ljudje!

Naš umetnik je slikal skoraj izključno samo človeka. Pokrajini tako rekoč ne najdemo med njegovimi podobami, edino za podnožje na svetniških podobah je videti pokrajino, navadno tisti kraj, kamor je bila podoba namenjena. Zato pa Layer prikazuje človeka skoraj v vseh okoliščinah: veselega, žalostnega, mirnega, razburjenega, resnega, jeznega in pogosto tudi zamaknjene. Ohrabi na njegovih po-

dobah so navadno zelo lepi, idealizirani. Posebno lepo je slikal angele. Po tedanji modi so vsa telesa sloka, vitka, visoka, kar je vpliv tedanje francoske umetnostne šole. Učil se je največ pri Kremser Schmidtu, pa ga pozneje v svojih podobah ni zgolj posnemal, marveč je vzel le kakšno misel ali obliko po njem, sicer pa jo je svobodno in po svoje obdelal. Njegovi osnutki pa pričajo, da se je učil po naravi.

Slikal je stenske podobe in oltarne slike, večinoma seveda nabožne za cerkve, pa tudi nekaj portretov imamo po njem. Vseh njegovih podob seveda ni mogoče naštet, toliko jih je. Našteto jih je nekaj: v Lescah na Legatovi hiši je sveta Družina in pod njo sv. Florijan in sv. Helena. Med Lescami in Radovljico je kapelica sv. Ane. V Rodinah na Gorenjskem je Kristus na križu. V Ljubnem je na neki hiši Marijino kronanje in sv. Florijan. Stenske podobe so v cerkvi v Trzinu, dalje Kristusovo rojstvo, vstajenje in vnebohod v farni cerkvi v Kranju, potem Gospodov krvavi pot v Podbrezju zunaj cerkve, v kapeli pred cerkvijo v Pred-dvoru so podobe sv. Trojice, sv. Petra in Pavla ter sv. Andreja. Dalje je še več stenskih podob na kapelicah v Preski, Vižmarjah, Šmartnem pod Šmarno goro itd.

Med Layerjevi oltarnimi podobami so najbolj znane: Marija Pomagaj na Brezjah iz leta 1814, krasen križev pot na Rodinah, devet podob v Begunjah na Gorenjskem, v Kranjski gori Marijino vnebovzetje v glavnem oltarju, v stranskem pa sv. Jožef, v Kropi podoba sv. Treh kraljev, devet podob v župnišču v Kranju, v Cerkljah Marijino vnebovzetje, v Smedniku pet podob za postni čas, v Naklem oltarna podoba sv. Petra, v Moravčah sv. Martin a moravsko pokrajino, skrivnosti svetega rožnega venca in podoba svete noči, na Češnjicah in pri sv. Heleni po pet podob, v Žužemherku podoba sv. Mohorja in Fortunata, v kapeli na Grmu štiri podobe, na Mirni in v Podgradu križev pot.

Razen tega imajo posamezniki prelepe podobe izpod Layerjevega čopiča, tako: uršulinski samostan v Ljubljani krasno podobo Matere božje, v graščini v Polbovem gradu je prelepa podoba, kako Jezus umiva apostolom noge. Dalje je bilo v Strahlovi zbirki kar 27 Layerjevih podob itd.

Layerjeva delavnica je bila znana ne samo v Kranju, ne samo po Gorenjskem, marveč po vsem slovenskem ozemlju in še prek domačih meja. Zato bi lahko govorili kar o celi Layerjevi šoli v Kranju, saj imamo res tudi njegova slikarske nčene, tako Josipa Ezartnerja, Jakoba Mikšeta, Mateja Gorčiča, Gašparja Luka Goetzla, Franca Wiesiaka, Antona Hayneja in druge. Vsi ti svojega mojstra sicer niso dosegli, ali nstvarili so tudi marsikaj lepega.

Tako bo ime Leopolda Layerja slovelo med Slovenci za zmerom, gotovo zaradi prelepih podob po naših cerkvah, največ pa vsekakor zaradi premilostne Marije Pomagaj na Brezjah, tedaj zaradi podob, ki je vsem Slovincem najdražja, saj se k nji zatekamo je nad eno stoletje in jo prosimo pomoči posebno v težkih časih. Nedavno smo pred to podobo zbrani prosili Mater božjo za milost miru in srečobne nja vsega našega naroda, Kraljica Slovencev gotovo svojega naroda ne bo zapustila!

Nova važna železniška proga

Te dni so v prisotnosti turškega vojnega in prometnega ministra odprli se en del nove železniške proge iz vzhodne Anatolije v Irak. Poleg železnice, speljane čez gorovje v Taurus, bo to nova zveza Turčije z Irakom in dalje s Perzijskim zalivom. Vojaški pomen nove železniške proge je razviden že iz zanimanja, ki ga kažeta zanj turško vojni ministrstvo in generalni štab.

PRAVNI NASVETI

Odpoved stanovanja. S. - Oskrbnica ste hiše, katere lastnik je v Ameriki. Vaše stanovanje je uničil požar. Nujno rabite drugo stanovanje in bi radi odpovedali najemniku v hiši, ki jo oskrbuje. Vprašate, ali se vam v takem primeru mora najemnik umakniti? — Po predpisih o stanovanjski zaščiti vam ne pripada stanovanje v hiši, ki jo oskrbuje. Najemniku se lahko odpove le, če rabi stanovanje najemodajalec sam ali njegovi oženjeni sinovi ali omožene hčere.

Zalitev. D. J. - Sami poveste, da ste prodali blago po ceni, ki je precej visoka in ki presega oblastveno določeno ceno. Zato ne morete smatrati za zalitev, če vam je kdo tako kupčijo očitil. Če bi tožili, boste po našem mnenju tožbo zgubili, ker bi toženi dokazal, da vam je povedal resnico.

Podpora. S. L. - Obrnite se s prošnjo za podporo na Pokrajinski podporni zavod v Ljubljani.

Pogrebni stroški. G. J. - Pogrebne stroške je dolžna plačati zapuščina, torej tisti, ki so dediči umrlega. Ker je oče zapustil, kakor pišete, nekaj imovine, se imajo krili pogrebni stroški iz te imovine, ostanek pa pripade dedičem. Če ni napravil testamenta, dobite vsak eno tretjino, ker ste trije otroci. O višini stroškov pa vprašajte pri župnem uradu.

Prodaja kamenja. Z. J. - S podjetnikom, ki brez lastne krivde ni mogel pravočasno izvršiti pogodbe, se dogovorite zlepa, kako bi stvar uredili. To bo najboljši izhod in najcenejši. — Tistega pa, ki je brez vašega dovoljenja dal drobiti gramoz na vašem zemljišču, lahko stavite na odgovor. Če na vaš opomin ne prizna, da je neopravičeno posegal v vaše posestne in lastninske pravice in če ne plača eventualne odškodnine, ga lahko izročite sodišču.

Zamena starih obrtnih listov. Po naredbi Visokega komisarja mora vsakdo, ki izvršuje trgovinski, industrijski ali rokodelski obrt v šestih mesecih vložiti pri pristojnem občnem upravnem oblastvu nekoljkovano prošnjo za zameno starega obrtnega lista, ki ga je priložiti prošnji, z novim, ki naj se izda na obrazcu v italijanskem in slovenskem jeziku. Oblastvo, kateremu je bil izročen obrtni list s prošnjo za zameno, izda o tem posebno potrdilo, ki ga mora upravičenec shraniti v dokaz, da je zadostil dolžnosti in da more kasneje dobiti novi obrtni list.

Sodobni prometni stražnik

Prometne nevarnosti vedno znova spodbujajo tehnike, da bi izumili priprave in načine, ki bi prometne nesreče onemogočali. Mnogo uspeha si obetata v tem pogledu dva francoska inženirja. Gre za glas iz zvočnika, ki opozarja avtomobiliste pravočasno na bližnji ovinek. V določeni daljavi od ovinka je vdelan v cesto prag, ki ga avto med vožnjo potisne malo dol. Ta pritisk spravi v obrat gramofonsko ploščo, ki je spet v zvezi z zvočnikom in v istem trenutku se oglasi iz zvočnika močan svarilni klic: »Pozor! Pozor!« Vsa naprava daje poleg slisnih tudi vidna svarila. Izum se je dobro obnesel, le precej drag je.

Križanka št. 10

Vodoravno: 1. listnato drevo, 6. prometni pripomoček, 10. del mize, 11. vpoklic, 12. del prsta, 13. mesto pri Neaplju, 14. državnica v Zadaji Indiji, 15. trina bolezen, 16. mesto v Italiji, 19. prižnica, 21. trdnjava v Arabiji, 23. mlin, 24. moško ime, 25. rodica, 27. gorovje v Rusiji, 29. plačilno sredstvo, 30. del obleke, 33. madžarski vzgojnik, 35. pristanišče na Finskem, 36. kos, 37. del cerkve, 39. park, 40. reka v Švici.

Navpično: 1. svetopisemska oseba, 2. moško ime, 3. skladatelj operet, 4. del orožja, 5. slovenski pesnik in dramatik, 6. filipinska prestolnica, 7. del sode, 8. odvetniški uradnik, 9. starorimski cesar, 17. udarec, 18. reka v Indiji, 20. zagon (tujka).

Slamorenice, čistilnice za žito, sadne stiskalnice, poljske brane, štedilnike, peči, vretena in krožne žage, poljedelsko in obrtniško orodje itd.

železnina FR. STUPICA Ljubljana
Medprodaja pridržana Cesta Ariella Rea 1, poleg „Figovca“ Medprodaja pridržana

22. glavni števnik, 25. čistilna priprava, 26. blago, 27. zvezda, 28. staroslovanska boginja, 31. števnik, 32. del, 34. reka v Rusiji, 38. izraz pri kartah.

RESITEV KRIZANKE ŠT. 9

Vodoravno: 1. Job, 4. Astolf, 10. obok, 11. pečar, 12. Sera, 13. miza, 14. izid, 15. namen, 16. pasek, 17. spol, 20. Jud, 23. Makole, 24. upnik, 26. okov, 28. Ra, 30. Ikar, 31. Emis, 32. čin, 33. dr, 34. brat, 35. Ida, 36. emu, 37. Uri, 38. čar, 39. lat, 40. rak.

Navpično: 1. Josip Jurčič, 2. obeza, 3. Boris, 4. akademik, 5. spunka, 6. tema, 7. očim, 8. Laze, 9. Fran Levstik, 17. skorbut, 18. poker, 19. ol, 21. up, 22. dnuar, 25. Karma, 27. omara, 29. Aida, 33. del, 37. Ur.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11				
12					13			
14				15				
16	17		18		19	20		
21		22		23				
24				25			26	
27			28	29				
30	31	32			33	34		
35			36		37		38	
39				40				

Zupanov razglas. Ker se je pojavila pasja steklina, zato morajo vsi, ki imajo pse, nositi nagobnik.

Najbolj izvrlna in najbolj zanimiva knjiga letošnjega leta je

QUO VADIS

ROMAN V SLIKAH

ki bo izšel v začetku avgusta.

Oblika: četrt strani »Slovenca« ali »Slovenskega doma« ali pol strani »Domoljuba«.

Velikost: 216 strani s 420 slikami na dobrem, debelem papirju.

Cena:

Mehko v karton vezana 32 lir

Trdo v polplatno vezana 45 lir

Trdo v celo platno vezana na najboljšem

papirju . . . 85 lir

(Samo nekaj izvodov)

Za naročnike »Slovenskega doma« velja

mehko vezana . . . 25 lir

Po tej ceni jo dobe tudi vsi

novi naročniki. - Mesečna naročnina za »Slovenski dom« znaša 11 lir.

Čas za prednaročbo (zadostuje dopisnica): do 5. avgusta.

Naročila sprejema: Uredništvo

»SLOVENSKEGA DOMA«,

Ljubljana, Ljudska tiskarna.

LJUDSKA

POSOJILNICA

V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela Union

Posojilnica je bila ustanovljena leta 1895.

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo

»Domoljube« stane 24 lir za celo leto za inozemstvo 30 lir. — Dupise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglas se zaračunava po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave štov. 40 04. Izdajatelj: dr. Gregorij Petjak. — Urednik: Franco Kremlar. — Za Ljudsko tiskarno: Jože Kramarič.